

GLAS GORENJSKE

UREJA, UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEKOČI RAČUN PRI NB KRANJ-OKOLICA
ST. 624-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLETNA 200 DIN, CETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 8 DINARJEV

29. XI. 1943 -

temelj, na katerem je zrasla mogočna stavba

Ko v jubilejnim letu II. zasedanja AVNOJ v Jajcu, pregledujemo pot, ki jo je v težki vojni vročini rojena Nova Jugoslavija prehodila od 25. novembra 1943 do danes, moramo predvsem ugotoviti, da je na močnih, trdnih temeljih postavljena pred desetimi leti zrasla je mogočna stavba — nova socialistična Jugoslavija.

Iz zaostale, agrarne, prenaseljene, polkolonialne države je zrasla nova država z močno težko industrijo, osvobodena suženjskih dajatev, ki jih je morala stara Jugoslavija plačevati kapitalu iz Londona, Pariza, Berlina, Bruxellesa, Stockholma in drugod.

Naš največji rudnik bakra je izkoriščala francoska kompanija. Največji rudnik svinca je polnil žep angleškemu kapitalizmu. Mežica je bila nemška, industrijo vžigalice so kontrolirali švedski ind. koncerni. Da, celo »Jugoslovanske državne železnice« so bile samo znamka, priljepljena na francosko imovino. Tako bi lahko še naštevali. In tisto kar je ostalo, je grabežljivo delila med seboj dvorna kamarila in peščica veleposrednikov in kapitalistov.

Danes ne vozijo več vlaki natovorjeni z bakreno rudo v inozemstvo. Predelujemo ga doma, v novi tovarni, ki je zrasla v Sevoju. Staro Jugoslavijo so poznali samo po slivovki, po pitanih prašičih in koruzi! Zrasle so nove mogočne hidrocentrale in skoraj v vsako najzakotnejšo vas je napeljana elektrika. Vse to govori o izrednih uspehih, ki smo jih dosegli v dobrih osmih letih po osvoboditvi.

Hkrati z napor, da se domovina obnovi in industrializira, se je oblikoval tudi nov lik človeka. Novi odnosi, ki so se porajali v proizvodnji in v javnem življenju nasploh, so sprostili energijo pred vojno zatiranega ljudstva. Izkoriščanje človeka je odpadlo, pred vojno krivično razdeljeno zemljo je dobil tisti, ki jo doslej ni imel.

Politično zrel delovni človek je bil sposoben prevzeti v svoje roke odgovornost, da upravlja podjetje, v katerem je zaposlen. Predaja podjetij v upravljanje neposrednim proizvajalcem je eden najrevolucionarnejših ukrepov v zadnjih desetih letih.

Revolucionarno geslo: »Tovarne delavcem«, se je prvič uveljavilo v praksi pri nas. Seveda ni šlo vse gladko. Marsikje delavci niso takoj dojeli, kakšne pravice in dolžnosti sprejemajo s tem, ko prevzamejo podjetje v svoje roke. Marsikje so organi delavske uprave ostali samo na papirju. Posamezni kolektivi so izrabili zaupanje skupnosti. Toda kljub vsem tem napakam in raznim zlonamernim opazkam se je delavsko upravljanje močno utrdilo v zavesti delovnega človeka. Nikdar več ne bo dopustil, da bi mu kdorkoli krutil to pravico.

Tudi v našem družbenem življenju se je od I. in II. zasedanja AVNOJ, preko Konstituantne do danes dosledno izpolnjeval sistem rasične ljudske oblasti. Socialistična demokracija je prav v naši Ustavi in zakonih našla svojo pravo afirmacijo. Preko svetov, zborov volivcev itd. vsi državljani lahko sodelujejo pri uravljanju občine, okraja, republike in zveze. Meja med izvršnimi organi oblasti in družbenimi organi samouprave blede in bo v prihodnosti popolnoma odpadla. Vse bolj jasne so konture bodočega okraja — komune, kot osnovne enote družbene samouprave.

Nov korak v razvoju socialistične demokracije pomeni nova

Ljudska skupščina. Zvezni zbor, za katerega so v nedeljo naši državljani tako enodušno izbrali najboljše predstavnike, bo delovno telo, kjer bodo izvoljeni predstavniki ljudstva opravljali največji del važnih državnih poslov. Preko Zveznega in regionalnih zborov proizvajalcev pa bo delovni človek odločal o razdelitvi tistega, kar je ustvaril on.

Kako bedno je izgledal bivši kraljevi parlament, pravzaprav lahko ugotovimo šele danes. Kljub večstrankarskemu sistemu je predstavljal samo »navadno burko«, kakor ga je imenoval sam kralj. Iz ust »predstavnikov ljudstva« so govorili interesi Pariza in pozneje Berlina in Rima. Vseh 72 vlad, kolikor se jih je zvrstilo med obema vojnoma, je delalo mimo parlamenta in prav vseh 72 je bilo odstavljeno brez vednosti parlamenta.

Zaradi vseh teh in mnogih drugih uspehov, ki smo jih dosegli, lahko mirno gledamo v prihodnost, ki je jasna in svetla. Prav zaradi tako odločne, jasne in načelne politike uživa danes Jugoslavija ugled po vsem svetu. Z dosledno antifascistično akcijo in nekompromisno borbo smo prepričali zavezniške, ki so še v času II. zasedanja AVNOJ precej nezadovoljno gledali na naš boj in kokerirali s kvizlinškimi elementi, da je edino naš boj pošten in pravičen. Z isto odločnostjo smo pokazali informbirojskim državam, da si ne pustimo krutili naših nacionalnih pravic, in z isto doslednostjo danes odgovarjamo italijanskim ponipežem in prišepetalcem z zapada, da z našimi pravici in interesi ne bodo mešetarili.

Čvrst temelj, postavljen 29. novembra 1943 v Jajcu in na tem temelju granitna stavba, v katero so vzdane vse žrtve, vsi ogromni delovni napori, izredna volja, da gremo naprej in da zmagamo in nezlomljiva enotnost vseh Jugoslovanov.

To je Nova Socialistična Jugoslavija. To je delo 29. novembra. Zato slavimo ta dan kot največji praznik jugoslovanskih narodov, posebno slovesno še letos ob desetletnem jubileju.

Loka je pokazala svojo barvo

Volilni razgibanosti je sledil dober izid

Ne v nedeljo, že v soboto so se pravzaprav pričele v škofojloški občini volitve. Ako si šel v soboto popoldne mimo prostorov, kateri so bili določeni za volišča, je okoli njih vse mrgolelo. Mlado in staro je krasilo in čistilo, postavljali so se mlaji. Ob 7. uri zvečer so bila že vsa volišča pripravljena. Komisija je zapečatila prostore in stražarji so prevzeli svojo dolžnost. V svetlo zvezdno noč je pa šinil sij kresov, ki jih je zažgala mladina Godešiča in Reteč v čast volitev. Pa ne samo to. V Retečah so priredili pravo baklado. Ljudje, ki so se zbrali ob njej, so prepevali borbene pesmi še pozno v noč.

Mrzlo nedeljsko jutro ni preprečilo, da se ne bi pred volišči v Puštalu in Škofji Loki zbirali ljudje ter čakali, da se volišča odpro ter da kot prvi izpolnijo svojo državljansko dolžnost. Člani in terenske organizacije SZDL so si namreč napovedale tekmovanje, kateri teren bo prej in z večjo udeležbo volil. V prvih jutranjih urah je bil na volišča pravi naval. Vsak je hotel čimprej voliti. Mladi fantje in dekleta, mladinci, ki so dopolnili letos 18. leto, so prvič stopali v volilne prostore, volili ter odhajajoč ogledovali

Nedeljske volitve -

Nov dokaz socialističnega patriotizma

Na volišču 14. volilne enote v Kranju

V nedeljo so volivci izvolili poslance Zveznega in Republiškega zbora Ljudske skupščine. V vseh krajih Gorenjske je bil odziv volivcev zelo velik. V vseh krajih je bil dosežen visok odstotek tistih, ki so že v zgodnjih jutranjih in dopoldanskih urah odšli na volišče.

V Putehodu in v Dražgošah so do 10. ure zjutraj glasovali že vsi volilni upravičenci. Če upoštevamo upravičeno odsotnost, je bila v Bohinjski Districi udeležba 98%. Na Jezerškem ni sta volil samo 2 ženski. Prav lepi rezultati so bili doseženi tudi v Naklem, kjer so bile že

Velika večina Gorenjcev je glasovala že dopoldne - Volitve so potekle v najlepšem redu - Državlani so svobodno izrazili svojo voljo - Volilna udeležba je odraz visoke zavesti in volje naših delovnih ljudi, da še naprej stopajo po poti razvijanja socialističnih odnosov

priprave brezhibne. V Naklem so štiri žene, ki zaradi bolezni in starosti niso mogle na volišče, izrazile željo, da bi jim to vendarle kako omogočili. Na volišče so jih pripeljali z avtomobilom. Bile so zadovoljne in hotele celo plačati voznino.

Z rezultati volitev smo v celoti lahko zadovoljni. Pokazale so visoko zavest in pripravljenost naših delovnih ljudi, da še naprej stopamo po poti razvijanja socialističnih odnosov v naši domovini. Hkrati so bile tudi izraz močnega socialističnega patriotizma. Letošnji izid volitev je še dosti boljši od lanskega.

Na Gorenjskem se je največji dvig volilne udeležbe v primerjavi z lanskim letom pokazal v Poljanski dolini. V Gorenji va-

si ta dvig znaša približno 22%. To obenem tudi dokazuje, da je bila pravilna dosedanja politika organov ljudske oblasti do tega območja, ker je upoštevala velike žrtve, ki so jih ti kraji prispevali v času Narodnoosvobodilnega boja.

Bilo je tudi nekaj krajev, kjer so aktivisti slabo delali že v volilnih pripravah. Ponekod je vzrok sorazmerno slabi udeležbi sebična užaljenost zaradi ozkih krajevskih koristi. Tudi to pot tvorijo največji del abstinence tisti veliki in srednji kmetje, ki jim ni pri srcu naša družbena ureditev. Ugotoviti pa je treba, da je v skupnem številu abstinence veliko žena, v nekaterih volilnih enotah (Cerkije) kar tri četrtine.

Rezultati volitev v Zvezno in Republiško ljudsko skupščino

Prejeli smo sledeče podatke o izidu nedeljskih volitev ljudskih poslancev v Zvezni zbor Ljudske skupščine FLRJ in v Republiški zbor Ljudske skupščine LRS.

V radovljiškem okraju - 95%

V radovljiškem okr. je 32.241 volilnih upravičencev. Po izpisu iz volilnega imenika je pri volitvah v Zvezni zbor glasovalo 28.570 volivcev, s potrdilo o vpisu v volilni imenik pa 891. Udeležba je torej znašala 91%. Če upoštevamo še 1.225 glasov, ki so jih volilni upravičenci oddali pri istih volitvah v Jugoslovanski ljudski armadi in v inozemstvu, potem je skupno glasovalo 30.636 volivcev ali 95% volilnih upravičencev.

Za kandidata Franca Petrovška je glasovalo 23.432 ali 93% volivcev, ostali glasovi so bili neveljavni.

Pri volitvah v Republiški zbor je v radovljiškem okraju glasovalo skupno 29.278 volivcev ali 91% volilnih upravičencev. V tem primeru je udeležba manj

ša zato, ker so vsi volilni upravičenci, ki so na odslužitvi vojaškega roka ali na orožnih vajah v JLA, volili samo poslance v Zvezni zbor, ne pa v republiški.

Za kandidate je glasovalo 26 tisoč 882 ali 92% volivcev, ostali glasovi so bili neveljavni. Izvoljeni so bili sledeči tovariši: Mirko Zlatnar na Jesenicah in v okolici, dr. Miha Potočnik v gornji savski dolini, v Zirovnici in Gorjah, Ivan Bertonec in Johan v Radovljici in okolici in Albin Jensterle v Blejski kotlini in v Bohinju.

Zanimivi so podatki o neudeležbi. Od 3.671 volilnih upravičencev, ki se niso udeležili volitev, odpade 1.225 na tiste, ki so volili v vojski, 443 na tiste, ki so odšli s potrdilom o vpisu v volilni imenik v druge volilne

enote, umrlo ali izselilo se jih je 450, zaradi bolezni ali starosti jih 153 ni moglo na volišče, tako da je dejanska, prava abstinenca znašala samo 790 volilnih upravičencev ali 2,45%.

Za Borisa Ziberla - 93%

V kranjskem okraju je 52.858 volilnih upravičencev. Po izpisu iz volilnega imenika je pri volitvah v Zvezni zbor glasovalo 43.880 volivcev, s potrdilo o vpisu v volilni imenik pa 1.237. Udeležba je torej znašala 85%. Če pa upoštevamo še 2.516 glasov, ki so jih volilni upravičenci oddali pri istih volitvah v Jugoslovanski ljudski armadi in v inozemstvu, potem je skupno glasovalo 90% volilnih upravičencev.

Za kandidata Borisa Ziberla je glasovalo 44.517 ali 93% volivcev, ostali glasovi so bili neveljavni.

Pri volitvah v Republiški zbor je v kranjskem okraju glasovalo skupno 44.888 volivcev ali 85% volilnih upravičencev. Vnovič opozarjamo, da je udeležba manjša zaradi tistih volilnih upravičencev, ki v vojski niso glasovali v Republiški zbor, in da je v zdravilišču Golnik v

upravičencev) je od 5.080 volivcev glasovalo za Vinka Hafnerja 4860 ali 96% volivcev.

V 25. volilni enoti (Kranj — levi breg Save, Naklo, Predoslje — 9531) je od 8.449 volivcev glasovalo za Iva Svetinovo 7.936 ali 94% volivcev.

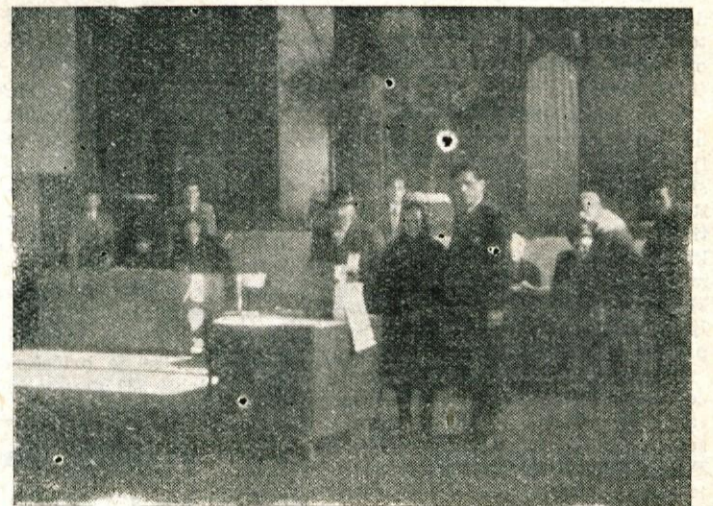
V 26. volilni enoti (Tržič, Gorice — 7.831) je od 7.144 volivcev glasovalo za Lovra Cerarja 4.772 ali 66,8%, za Martina Koširja pa 1920 ali 26,9% volivcev. Prvi je bil izvoljen.

V 27. volilni enoti (Cerklje, Jezerško, Predvor, Senčur, Smednik — 9.085 volilnih upravičencev) je od 6.828 volivcev glasovalo za Franca Popita 5.838 ali 85,5%.

V 28. volilni enoti (Škofja Loka, Mavčiče, Zabnica — 8.779) je od 7.541 volivcev glasovalo za Miro Svetinovo 7.133 ali 95% volivcev.

V 29. volilni enoti (Besnica, Selca, Zelezniki, Zallog 4.803) je od 3.970 volivcev glasovalo za Mirana Košmelja 3746 ali 94%.

V 30. volilni enoti (Zminec, Poljane, Gorenja vas, Žiri, Sovodenj — 7.170 volilnih upravičencev) od 5.876 volivcev glasovalo za Antona Peternelja 5.563 ali 95% volivcev.

Volišče na Kokrici, ki je bilo najlepše v kranjskem okraju

kranjskem okraju precejšnje število volilnih upravičencev iz drugih republik, ki ustrezno zakonu niso glasovali v republiško skupščino.

Za kandidate je glasovalo 41 tisoč 769 ali 93% volivcev, ostali glasovi so neveljavni. Rezultati po volilnih enotah so sledeči: V 24. volilni enoti (Kranj — desni breg Save — 5660 volilnih

V kranjskem okraju je bilo prave abstinence le 5%.

Izid v ljubljanski okolici

V gorenjskem delu okraja Ljubljana-okolica je bil izvoljen za poslanca v Zvezni zbor Ljudske skupščine FLRJ tov. Tomo (Nadaljevanje na 2. strani)

Vsem naročnikom in bralcem ob
desetletnici rojstva Nove Jugoslavije
iskrene čestitke!

Uredništvo in uprava
„Glasu Gorenjske“

Neposredni proizvajalci v jugoslovanskem in slovenskem parlamentu

V torek se je dovršila zadnja stopnja volitev naših zborov proizvajalcev. V vseh gorenjskih okrajih so okrajni zbori proizvajalcev kot volilna telesa izvolili predstavnike gorenjskih delovnih ljudi v republiški in zvezni zbor proizvajalcev. V kranjskem in radovljanskem okraju so volili po enega v zvezni zbor proizvajalcev, prav tako v gorenjskem delu ljubljanskega okoliškega okraja. Razen tega so v slednjem izvolili skupno z okraji Novo mesto, Črnomelj, Kočevje, Krško in Ljubljana-mesto še enega zastopnika kmetijske skupine v zvezni zbor proizvajalcev. V vsakem okraju so izvolili nekoliko zastopnikov svojih delovnih ljudi v republiški zbor proizvajalcev. Predstavnika iz kmetijske skupine je radovljiški okraj volil skupno s kranjskim in tolminskim okrajem.

Tako izvoljeni okrajni zbori proizvajalcev so postali volilna telesa za volitev republiškega in zveznega zbora proizvajalcev. Že prej so zbori volitev proizvajalcev po delovnih kolektivih sprejeli kandidate za te organe delavskega samoupravljanja, okrajni zbori proizvajalcev pa so se v torek, 24. novembra z volitvami odločili, kdo bo postal član teh organov. Volilo se je ločeno po skupinah, in sicer posebej skupina industrije, trgovine in obrti in posebej kmetijska skupina.

Ker vsak član okrajnega zbora proizvajalcev v tem telesu zastopa določeno število proizvajalcev, njegov glas pri volitvah tudi šteje prav toliko glasov. V kranjskem okraju je to število n. pr. 381.

V radovljiškem okraju je bil v zvezni zbor proizvajalcev izvoljen tovariš Franc Arh s 13 tisoč 983 reprezentančnimi glasovi.

V republiški zbor proizvajalcev je kandidiralo pet tovarišev. Izvoljeni so bili sledeči: Bogdan Knaflič z 11.340 glasovi (sokandidat Ivo Ščavničar je dobil 2.646 glasov), Zvone Labura z 13.986 glasovi, Matija Pfajfar z 10.584 glasovi (sokandidat Valentin Marinko je dobil 3.402 glasa).

V kranjskem okraju je v zbor proizvajalcev Ljudske skupščine LRS kandidiralo sedem tovarišev. Izvoljeni so bili naslednji: Pepca Ježeva z 9.525 glasovi (sokandidat Marija Strajnar je dobila 6.858 glasov), Mavricij Bore s 14.478 glasovi (sokandidat Angelca Boštjančičeva je prejela 1.905 glasov), Peter Naglič s 15.621 glasovi (za sokandidata Viktorja Sinka je padlo 762 reprezentančnih glasov) in Jože Benedičič s 16.383 glasovi.

V zvezni zbor proizvajalcev je bila izvoljena tovarišica Danila Grilova. Zanj je bilo odanih 9.144 glasov, medtem ko je sokandidat Silvo Hrust prejel 7.239 glasov.

V kmetijski skupini sta radovljiški okraj volila skupno s tolminskim okrajem. Izvoljen je bil Tone Hafner, ki je prejel 18.335 glasov.

V okraju Ljubljana-okolica je bil v industrijski skupini izvoljen v Zbor proizvajalcev Ljudske skupščine FLRJ tov. Janko Rudolf s 17.052 glasovi, v kmetijski skupini pa Janez Hribar, ki je skupno v okrajih Novo mesto, Črnomelj, Kočevje, Krško, Ljubljana-mesto in Ljubljana-okolica prejel 54.770 reprezentančnih glasov.

V republiški zbor proizvajalcev so v tem okraju kandidirali trije tovariši. V enoti Domžale-Moravče je bil izvoljen Franc Habjan iz Domžal. Zanj je padlo 12.992 glasov, dočim je sokandidat Anton Kralj iz Dragomelja prejel 4.060 glasov. V drugi volilni enoti, ki obsega Radomlje, Mengeš, Komendo, Vodice, Motnik, Tuhinj, Srednjo vas, Kamnik in Kamniško Bistrico, je bil izvoljen Rudolf Ganziti s 17.052 glasovi.

ZBORI PROIZVAJALCEV

V Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora v Radovljici so bili že prej izvoljeni sledeči tovariši:
Stane Vilfan, Anton Kušič,

Matija Pfajfar, Franc Jenc, Pavle Tolar, Ivan Robič, Franc Kramar, Lavtar Janez, Ivan Peterneš, Vladimir Kerštajn, Viktor Nahtigal, Radi Pregelj, Ignac Kenda, Miro Ogrin, Jože Kavalar, Mirko Spendal, ing. Alojz Pohar, Anton Grošelj, Henrik Torkar, Bogdan Knaflič, Janko Verdnik, Jože Hutar, Valentin Pogačar, Mirko Knific, Mirko Rozman, Anton Markej, Andrej Rožič, Viktor Brun, Danijel Pešjak, Stanko Bratanič, Franc Treven, Franc Kristan, Artur Špillar, Matevž Novak, Marijan Dobrila, Ivan Gorjanc, Ciril Kristan, Janko Pšenica, Peter Kunstelj in Franc Svetek.

Istega dne so bili v kranjskem okraju izvoljeni v Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora naslednji tovariši:

ing. Milan Zeleznik, Kranj; I. Bečan, Kranj; I. Mare, Kranj; Stane Cyranski, Kranj; Anton Seljak, Kranj; Metod Rotar, Kranj; Jože Aleš, Kranj; Viktor Kompare, Srednje Bitnje; Boris Soklič, Kranj; Milan Ovin, Kranj; Vlado Martelanc, Kranj; Ivan Bogataj, Kokrica pri Kranju; Anton Cerar, Britof pri Kranju; Slavko Tevan, Bistrica pri Trzinu; Danilo Boble, Trzin; Slavko Primožič, Bistrica pri Trzinu; ing. Adalbert Pirnat, Kranj; Vinko Poličar, Kranj; Stane Mrhar, Podgora pri Sentvidu; I. Strajnar, Kranj; Dragica Rometova, Kranj; Janko Vogrič, Trzin; Pavel Vodnik, Ljubljana; ing. Janko Knific, Kranj; Jaka Kolenc, Kranj; Janko Florjančič, Kranj; Ignac Polajnar, Britof pri Kranju; Drago Šiling, Kranj; Jože Benedičič, Trzin; Stane Črnilec, Trzin; Franc Znidar, Puterhof pri Tr-

V kranjskem okraju izvoljeni kmetijski kandidati

Zadrugnike kranjskega okraja gotovo zanima, koliko glasov so dobili posamezni kandidati in kdo je na zadnjih volitvah v zbor proizvajalcev zmagal. V kranjskem okraju smo imeli 21 kandidatov in 4 volilne enote.

V 31. volilni enoti, t. j. zahodno od Kokre, je zmagal ing. Pavle Kump s 489 glasovi. Večino je dobil v zadrugah: Besnica, Kovor, Sv. Ana, Predoslje, Kokrica in Preddvor. Samo nekaj glasov manj od njega je dobil Ivan Zupan in sicer 484. Večino je dobil v zadrugah: Bitje, Podbrezje, Naklo, Duplje, Janez Aljančič iz Križev je dosegel večji uspeh kot se je pričakovalo, saj je dobil 339 glasov in

Izvolili smo poslance

(Nadaljevanje s 1. strani)
B r e j e s 30.234 glasovi. Udeležba pri volitvah je bila 88,7 odstotna, ne da bi upoštevali volilno udeležbo pripadnikov JLA. Pri volitvah v Republiški zbor so bili po enotah naslednji rezultati:
V Moravčah v 54. volilni enoti je bila udeležba 72,4%. Izvoljen je bil Stane Bobnar s 1.327 glasovi.
V 55. volilni enoti (Domžale, Lukovica, Blagovica) — udeležba: 85,56%, izvoljen Ivan Novak s 6.870 glasovi.

žiču; Jože Sparovec, Trzin, Fr. Radon, Trzin; Stane Zagar, Ljubljana; Janko Sink, Puštal pri Škofji Loki, Vladimir Logar, Skofja Loka; Jože Nastran, Sk. Loka; Franc Stegnar, Sk. Loka; Peter Kern, Lahovče; Janez Vende, Skofja Loka; Niko Zumer, Zelezniki; Jože Blaznik, Češnjica; Alojz Filipič, Ziri; Fr. Kavčič, Ziri; ing. Mihael Koncilija, Hrib pri Preddvoru; Ivan Cebulj, Bobovk pri Kranju.

V okrajni zbor proizvajalcev so bili izvoljeni sledeči zastopniki iz kmetijske skupine:

ing. Pavle Kump, Kranj; Maks Pogačnik, Hotavlje; Leop. Nastran, Studeno in Albin Okorn, Senčur.

V gorenjskem delu ljubljanskega okoliškega okraja so bili izvoljeni v okrajni zbor proizvajalcev:

Igor Irt, Matej Kirbus, Stane Fell, Franc Pančur, Kamilo Marinc, Rezka Juratovčeva, Jože Pogačnik, Jan Novljan, Desan Bajec, Lojze Koder, Franc Lužovec, Avgust Cvetežar, Jernej Kaplja, Viktor Svete, Anton Varšek, Tone Jurečič, Zivorad Tomič, Vinko Bernot, Stane Simčič, Karol Gregorc, Ivo Kumer, Maks Uranič, Jakob Skofic, Jože Kočevar, Pavel Mrak, Jože Srakar, Alojz Babnik, Ign. Gradišek, Janez Pavlica, Ivan Triler, Anton Dobravec, Anton Maren, Anton Voljč, Tomaž Grom, Anton Debevec, Jože Pintar, Anton Petkovšek, Viljem Sokalič, Janez Lužar in Jože Krištof.

Iz kmetijske skupine pa so bili izvoljeni v Zbor proizvajalcev Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana-okolica:

Jože Razpotnik, Ivan Kn. Lc., Anton Sušnik, Stane Grčar in Alojz Avsec.

POPRAVEK

V predzadnji številki »Glasu Gorenjske« se je v članku »Se enkrat o KZ Kranj« pomotoma vrnil odstavček, ki ga avtor ni napisal. Odstavek ne sodi v omenjeni članek, pač pa je to začetek članka, ki nam ga je poslal ljubljanski pravni zastopnik upravnega odbora Kmetijske zadruge Kranj. Članka nismo objavili, ker smo dobili vtis, da namerava upravni odbor kranjske kmetijske zadruge z načinom, na kateri nam ga je poslal, izvajati pravni pritisk na uredništvo.

Uredniški odbor Na predlog Josipa Vidmarja

Težak je naš boj

Pred desetimi leti

Politbiro CK KPJ je razpravljalo v Jajcu o tem, ali naj sporoče Kominterni, da bodo sestavili začasno vlado, da kraljevski vladi vzamejo pravico biti vlada Jugoslavije, in da bo kralju Petru vrnitev v Jugoslavijo prepovedana. Ker so pa vedeli že s prvega zasedanja AVNOJ, ko je Moskva s svojo intervencijo prepovedala sestavo nove, začasne vlade v Jugoslaviji, kar bi lahko imelo prav težke posledice za nadaljnji razvoj borbe, je Politbiro CK KPJ sklenil, da sporoči Kominterni le to, da se sestavi začasna vlada, ne, da sklene AVNOJ odvzeti kraljevi vladi zakonitost in prepovedati kralju Petru vrnitev v Jugoslavijo.

Ravno tisti dan, preden se je začelo drugo zasedanje AVNOJ, je padel, zadet od nemške bombe, Ivo-Lola Ribar, član Vrhovnega štaba. Skupaj z Vladimi-

rom Velebitom in Milojem Milojevićem je bil določen za prvo mesto Vrhovnega štaba, poslanca v zavezniški štab na Bližnjem vzhodu.

Oče Lole Ribarja dr. Ivan Ribar je prišel prav ta dan iz Slovenije v Jajce na zasedanje AVNOJ. Ni še vedel za smrt niti svojega mlajšega sina Jurice, ne za smrt starejšega sina Iva. Ko je prišel k Titu, mu je ta po pozdravu povedal, da je Lola padel.

Drugo zasedanje AVNOJ je pomenilo za Jugoslavijo najvažnejši dogodek v drugi svetovni vojni, ker je bil pravzaprav na njem položen temelj nove države. Predsednik je bil na tem zasedanju ustvarjen Nacionalni komite, izvršni organ AVNOJ s funkcijami začasne vlade. Na svojem drugem zasedanju je AVNOJ napravil sklep, s katerim je odzvel emigrantski vladi v Londonu pravico, biti vlada Jugoslavije. Prav tako je sklenil, da se kralju Petru in drugim članom vladarske roditeljske Karadjordjevičev repove prihod v Jugoslavijo, da pa se vprašanje definitivne oblike državne ureditve — republika ali monarhija — reši po vojni. Razglašeno je bilo, da bo nova Jugoslavija osnovana na federativnem principu.

»Tudi Jurica je padel pred mesecem dni v boju s četniki v Črni gori.«
Stari Ribar je molčal, potem pa je objel Tita.
»Težak je ta naš boj...«
Se tisti večer so pokopali Lolo Ribarja.

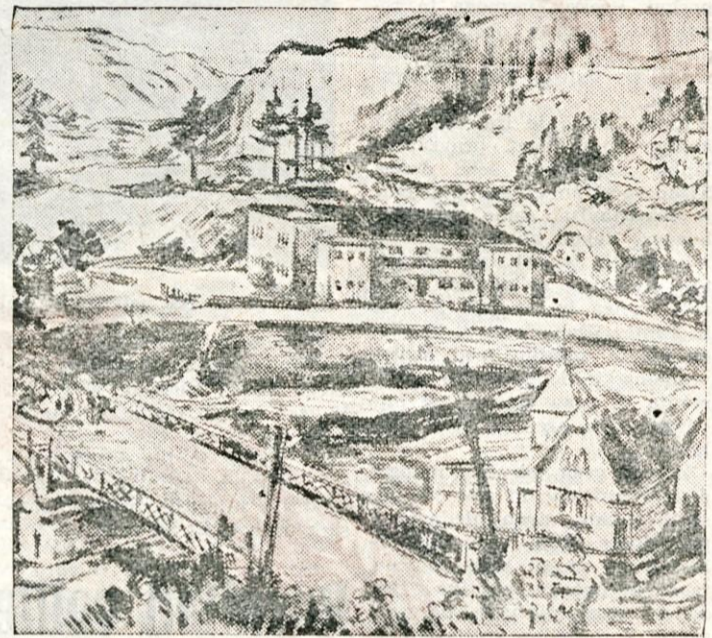
»Hajzajin je strašno hud. Tako so v Moskvi izvedeli za sklepe AVNOJ, posebno še za odvzem zakonitosti kraljevski vladni in o prepovedi vrnitve kralju Petru šele, ko so bili že sprejeti, se pravi, iz brzojavke CK KPJ z dne 30. novembra 1943. Prva reakcija v Moskvi je bila strašna: Radijski postaji »Svobodna Jugoslavija« je bilo ukazano, da ne sme objaviti resolucije o prepovedi vrnitve kralja Petra v Jugoslavijo, še več, jugoslovanskega predstavnika v Moskvi Veljka Vlahovića so posvarili in dali vse njegove oddaje za »Svobodno Jugoslavijo« v moskovskem radiu pod cenzuro. Manuški mu je sporočil Stalinovo naročilo:

»Hajzajin je strašno hud. Smatra, da je to udarec z nožem v hrbet ZSSR in sklepom v Teheranu.« (V notranjih moskovskih krogih imenujejo Stalina hajzajin = gospodar.) Ta Stalinoва reakcija je Jugoslovane presenetila. Značilno je bilo le, da je Stalin že konec leta 1942, ko je prvič zasedal AVNOJ bil proti ustanovitvi nacionalnega komiteja. Ta Stalinov korak je postal Jugoslovonom popolnoma jasn in pozneje. V Jajcu je bilo razglašeno in ustvarjeno načelo »Jugoslavija Jugoslovonom«, ne pa interesno območje te ali one velenile!

Tudi na Zahodu so s presečenjem sprejeti vest o ustanovitvi Nacionalnega komiteja, toda tam so se morali pomiriti z dejstvom. Razen tega so bili prepričani, da se je Tito posvetoval s Stalinom, preden so napravili sklepe v Jajcu. Ker komentarji na Zahodu niso bili tako ostri, nego za Jugoslavijo celo ugodni, so se v Moskvi premislili in je šele 14. decembra, dva tedna potem, ko so bile že obveščeni o sklepih AVNOJ, izdalo ministrstvo za zunanje zadeve ZSSR naslednjo izjavo:

»Te dogodke v Jugoslaviji, ki so jih prav razumeli že v Angliji in ZDA, smatra vlada ZSSR za pozitivna dejstva, ki bodo pripomogla nadaljnji uspešni borbi narodov Jugoslavije proti hitlerjevski Nemčiji. Ti dogodki pričajo tudi o resnem uspehu njihovih voditeljev Jugoslavije pri Zedinjenju vseh ljudskih sil Jugoslavije.«

Hkrati je bilo tudi objavljeno, da pošlje sovjetska vlada lastno vojno misijo v Jugoslavijo.

Kulturni dom v Jajcu, v katerem je bilo II. zasedanje AVNOJ

rom Velebitom in Milojem Milojevićem je bil določen za prvo mesto Vrhovnega štaba, poslanca v zavezniški štab na Bližnjem vzhodu.

Oče Lole Ribarja dr. Ivan Ribar je prišel prav ta dan iz Slovenije v Jajce na zasedanje AVNOJ. Ni še vedel za smrt niti svojega mlajšega sina Jurice, ne za smrt starejšega sina Iva. Ko je prišel k Titu, mu je ta po pozdravu povedal, da je Lola padel.

POPRAVEK

V predzadnji številki »Glasu Gorenjske« se je v članku »Se enkrat o KZ Kranj« pomotoma vrnil odstavček, ki ga avtor ni napisal. Odstavek ne sodi v omenjeni članek, pač pa je to začetek članka, ki nam ga je poslal ljubljanski pravni zastopnik upravnega odbora Kmetijske zadruge Kranj. Članka nismo objavili, ker smo dobili vtis, da namerava upravni odbor kranjske kmetijske zadruge z načinom, na kateri nam ga je poslal, izvajati pravni pritisk na uredništvo.

Uredniški odbor Na predlog Josipa Vidmarja

Drugo zasedanje AVNOJ je pomenilo za Jugoslavijo najvažnejši dogodek v drugi svetovni vojni, ker je bil pravzaprav na njem položen temelj nove države. Predsednik je bil na tem zasedanju ustvarjen Nacionalni komite, izvršni organ AVNOJ s funkcijami začasne vlade. Na svojem drugem zasedanju je AVNOJ napravil sklep, s katerim je odzvel emigrantski vladi v Londonu pravico, biti vlada Jugoslavije. Prav tako je sklenil, da se kralju Petru in drugim članom vladarske roditeljske Karadjordjevičev repove prihod v Jugoslavijo, da pa se vprašanje definitivne oblike državne ureditve — republika ali monarhija — reši po vojni. Razglašeno je bilo, da bo nova Jugoslavija osnovana na federativnem principu.

»Hajzajin je strašno hud. Tako so v Moskvi izvedeli za sklepe AVNOJ, posebno še za odvzem zakonitosti kraljevski vladni in o prepovedi vrnitve kralju Petru šele, ko so bili že sprejeti, se pravi, iz brzojavke CK KPJ z dne 30. novembra 1943. Prva reakcija v Moskvi je bila strašna: Radijski postaji »Svobodna Jugoslavija« je bilo ukazano, da ne sme objaviti resolucije o prepovedi vrnitve kralja Petra v Jugoslavijo, še več, jugoslovanskega predstavnika v Moskvi Veljka Vlahovića so posvarili in dali vse njegove oddaje za »Svobodno Jugoslavijo« v moskovskem radiu pod cenzuro. Manuški mu je sporočil Stalinovo naročilo:

»Hajzajin je strašno hud. Smatra, da je to udarec z nožem v hrbet ZSSR in sklepom v Teheranu.« (V notranjih moskovskih krogih imenujejo Stalina hajzajin = gospodar.) Ta Stalinoва reakcija je Jugoslovane presenetila. Značilno je bilo le, da je Stalin že konec leta 1942, ko je prvič zasedal AVNOJ bil proti ustanovitvi nacionalnega komiteja. Ta Stalinov korak je postal Jugoslovonom popolnoma jasn in pozneje. V Jajcu je bilo razglašeno in ustvarjeno načelo »Jugoslavija Jugoslovonom«, ne pa interesno območje te ali one velenile!

Tudi na Zahodu so s presečenjem sprejeti vest o ustanovitvi Nacionalnega komiteja, toda tam so se morali pomiriti z dejstvom. Razen tega so bili prepričani, da se je Tito posvetoval s Stalinom, preden so napravili sklepe v Jajcu. Ker komentarji na Zahodu niso bili tako ostri, nego za Jugoslavijo celo ugodni, so se v Moskvi premislili in je šele 14. decembra, dva tedna potem, ko so bile že obveščeni o sklepih AVNOJ, izdalo ministrstvo za zunanje zadeve ZSSR naslednjo izjavo:

»Te dogodke v Jugoslaviji, ki so jih prav razumeli že v Angliji in ZDA, smatra vlada ZSSR za pozitivna dejstva, ki bodo pripomogla nadaljnji uspešni borbi narodov Jugoslavije proti hitlerjevski Nemčiji. Ti dogodki pričajo tudi o resnem uspehu njihovih voditeljev Jugoslavije pri Zedinjenju vseh ljudskih sil Jugoslavije.«

Hkrati je bilo tudi objavljeno, da pošlje sovjetska vlada lastno vojno misijo v Jugoslavijo.

Udeležba po KZ: Sorica 90%, Zaligog 79%, Dražgoše 96%, Selca 65%, Skofja Loka 73%, Godešič 61%, Davča 85%, Martinj vrh 86%, Češnjica 77%, Bukovica 79%, Trata 51%, Zabnica 47%.

Povprečje za celo volilno enoto je 72%.

V 32. volilni enoti: Poljanski dolini je zmagal z velikansko večino Maks Potočnik — 891 glasov. Večino je dobil v zadrugah: Ziri, Trebija, Hotavlje, Gorenja vas in Lučine. Anton Peterneš je dobil večino v Sovodnjo, skupno 378 glasov. Jože Bergant je dobil večino v zadrugah: Javorje, Log in Zminec — skupno 359 glasov. Maks Kalan je dobil večino v domače zadruge, skupno pa 136 glasov.

Udeležba po KZ: Ziri 66%, Trebija 91%, Lučine 58%, Javorje 63%, Log 63%, Sovodenj 72%, Hotavlje 78%, Gor. vas 81%, Poljane 51%, Zminec 91%. Povprečje za celo volilno enoto je 69%.

V 33. volilni enoti: Selški dolini je zmagal z veliko večino Polde Nastran — 636 glasov. Večino je dobil v zadrugah: Davča, Sorica, Češnjica, Dražgoše, Martinj vrh in Zaligog. Janez Demšar — 430 glasov. Večino je dobil v zadrugah: Skofja Loka, Trata, Zabnica in Godešič. Anton Habjan — 391 glasov. Večino je dobil v zadrugah: Bukovica in Selca. Franc Kuralt — 289 glasov. Franc Rant — 74 glasov.

Povprečje za celo volilno enoto je 50%.

Pačiva jezera v tihoti...

Bitka za naravo je dobljena - Veliki načrti, ki jih bo treba podpreti - Iz majhnega raste veliko - Za kvaliteto gre

Podoba iz sanj? Ne. To molčeče jezero je stvarnost. Resnična idila. Tako polenti kot na jesen. Večno lepo je Bohinjsko jezero. Obdano od amfiteatar srednje visokih hribov Vogarja, Komarče, Podrte gore, Vogla in Šije leži jezero v tihoti... Ko si zaželiš miru, prideš k njemu, da te očara in prevzame. V trenutkih te tišine, v lepi naravi, ki se bohoti pred tvojimi očmi, v bogatem preletu iglastih gozdov, se človek počuti srečnega, čeprav je bil pogled pred tem še beten in ubog. Zares, tak občutek imam vedno, ko poseadam ob bregovih tega bisera med slovenskimi jezери. In vendar se je tudi to okolje letos življenjsko močno zresnilo. V Bohinju so prišli razni strokovnjaki, ki so začeli meriti svet ob jezeru, risati in delati načrte za gradnjo hidrocentrale. To vse je dvignilo precej hrupa in nejevolje med Bohinjci, ki so drugače tihi in pohlevni nalik svojemu jezeru.

Ne vem, koliko časa bi trajal ta upor, ker Bohinjci so bili odločni, da se borijo zato, da jezero ostane takšno kot je v naravi, brez vsakih umetnih pregrad.

»Ne damo našega jezera«, so rekli in dodali prepričevalno. »To je naš kapital. Če ga spreminite, bo zamrla vsa dolina in pozni rodovi nas bodo preklinjali za umetno pokveko, ki jim je ukradla vodo in lepoto kraja.«

Zagovorniki graditve hidrocentrale so hiteli s prepričevanjem: »Kapital boste tisočerno povečali, lepota jezera s tem ne bo prizadeta. To vam lahko dokažemo.«

Bohinjci pa so bili trdi in nepopustljivi:

»Kaj pa umetne pregrade, mar je to naroda? In kam bo šla Sava Bohinjka, ob kateri sedaj živi vsa dolina? Koliko vode bo odtelej imela? Tak je bil ljudski glas, ki ga je mogel slišati vsakdo, kdor mu je hotel prisluhniti. Medtem se je zgodilo, da je prišel na obisk v Bohinju sam maršal Tito. Poslušal je ene in druge, ko mu je topel pogled obvisel na mirni, modrozeleni površini jezera. Dolgo je stal ob njem tako molče, ko je končno modro in kratko presodil:

»Skoda zanj. Bolje, da ostane takšno kot je!«

Sreča Bohinjcev so zavriskala od radosti. Bila so polna ljubezni in hvaležno so zrlji nanj, ki je vse pravilno preudaril in presodil. Odločitev je padla. Jezero ostane takšno, kot je v svoji deviški lepoti. Načrte domačinov za poživitev turizma v tem kraju bodo začeli zdaj ustvarjati. Ze letos so nameravali ob jezeru zgraditi čolnarno in kopalnišče s naravno plažo. Ti dve

zamisli bodo naprej uresničili. Zanimalo me je, kaj bodo še napravili.

Obrnil sem se na predsednika občine, da bi videl, kako tam gledajo na te stvari. Lojze Logar, mlad, srednjevisok, plečat fant me je navdal z zaupanjem, volja do dela se je zrcalila v resnobnem temnopoltem obrazu, ko mi je razkladal:

»Turizem je za nas Bohinjec izredno velikega pomena. Vse bolj in bolj številno nas obiskujejo tuji iz vseh vetrov sveta. V letošnjem poletju smo imeli vsak dan na obisku več kot dva tisoč tužcev. Res je, da smo jih veliko število lahko zadržali pri nas samo čez dan, ker nimamo dovolj hotelov, ki bi zadovoljili to množico obiskovalcev. Vendar resno mislimo tudi na rešitev tega problema. Težave bomo imeli z investicijami, to vemo, a pričakujemo, da nam bodo tudi drugi priskočili na pomoč. Saj je Bohinju vseslovenski, kajne?«

— Res, toda...
»Vem, kaj mislite reči, nekdo bo moral sprožiti to stvar«, je vskočil v besedo, »in zato smo mi tu«, je rekel odločno. »Bohinj mora dobiti čimprej regulacijski načrt, po katerem bi urbanisti potem določili, kje bomo pričeli graditi nove hotele. Seveda ne bo šlo vse tako lahko. Urbanistični načrti

dovali uležan«, mi tolmači obratovodja sirarne.

»Kje pa vse v Bohinju izdelujejo sir?«

»Za zdaj se resno ukvarjajo s tem kmetijske zadruga v Bohinjski Bistrici, na Stari Fužini in v Srednji vasi. V sirarstvu se vpeljujejo tudi na Koprivniku,« se je glasil odgovor.

»Kolikšna pa je proizvodnost?« poizvedujem radovedno.

»Se ne tolikšna kot je bila predvojna. Vse preveč mleka porabi prebivalstvo, ki se je glede na predvojno stanje samo v Bohinjski Bistrici povečalo za 300. Težav zaradi pomanjkanja živine ne bomo tako zlahka premostili.

»Rad verjamem, težko je...« sem pritrtil, ko me je sogovornik zaustavil:

»Prosim vas, še to zapišite: borimo se, da pridobimo nazaj sloves našemu siru, ki ga je imel nekoč! Naš sir smo začeli zadrževati doma, da se uleži vsaj šest mesecev, kar je glavni pogoj za doseg dobre kvalitete.

bodo morali biti takšni, da ne bodo v kvar prirodnim lepotam, za katere se Bohinjci ne damo ukaniti. Bolj od vsega sveta smo ljubosumni na to naše bogastvo.«

»Ali imate še kake druge zapreke, ki so v zvezi s turizmom?« sem povprašal, ko je končal z besedo.

»Teh ne manjka. So majhne in velike ribe vmes. S prvimi bi opravili sami, le velikim nismo kos,« je pripovedoval preprosto in tehtno. »Prometne zveze z glavnim mestom so strašno slabe. Mnogi gostje iz Ljubljane bi radi prišli na enodnevne obiske, pa jim vožnja požre polovico dneva. Zato bi želeli, da se na naši progi uvede še motorni vlak, ki bi vozil turiste tako, da bi prišli sem rano zjutraj, in se vrnili zvečer. Tudi avtobusni promet je nezadovoljiv. Pri nas so dani vsi pogoji za turizem tudi pozimi. Na Voglu je na primer ljubljanski železničar zgradil letos krasen planinski dom. Žičnica od hotela »Zlatorog« ob jezeru nas pripelje tja. Tam so doma idealni visokogorski smučarski tereni.

Obnoviti bi se dala tudi bobsteza, ki je pred vojno privabljal k nam na mednarodna tekmovanja mnogo tužcev. Občinski ljudski odbor se resno ukvarja z mislijo, da kupi lasten avtobus, kar bi močno dvignilo turizem v našem kotu.

Začel se je boj za sloves, ki so ga nekoč že imeli

Zdaj pa mi oprostite, dragi bralci, majhen skok še drugam. Nedaleč, — v sirarne v Bohinju. Saj ste že menda čuli za bohinjški sir, ki je nekoč po kvaliteti slovel daleč preko naših meja, zdaj pa se bolj redko kaj sliši o njem. Kaj se je zgodilo?

Med zadnjo vojno je bil tu poguben padec v živinoreji. Tudi z odkupi v letih planskega gospodarstva — bodimo odkriti — smo stvari več škodovali kot pomagali. Sele v zadnjih letih gre na bolje. Naše planšarstvo ima pravo kraljestvo na Bohinjskem. Kar 34 planin ima v posesti. Zasebne kočice so zdaj že trhle, zato so v zadnjem času pristopili k izdelavi skupnih hlevov za živino. Na Voglu so zgradili celo sirarno, ki je prej ni bilo. Organizacijo imajo v rokah kmetijske zadruga. V sirarni so mi povedali to-le o bohinjškem siru.

»Se bomo prvi, le da premagamo začetne proizvodne težave! Preveč smo obremenjeni. Ne zmoremo vseh naročil. Saj nam sproti vse pokupijo. A naš ementaler ne bo takšen kot pred vojno vse dotlej, dokler ne bo

ga podjetja z 11 inozemskimi državami, ki zelo cenijo naše izdelke ter povpraševanje po njih presega zmogljivost proizvodnje.

Tudi s tehničnim razvojem podjetja kolektiv dokazuje, da

Kamniški usnjarji bodo proslavili Dan republike

Zavedajoč se važnosti 10. obletnice ustanovitve Nove Jugoslavije, se celotni kolektiv tovarne usnja Kamnik živo pripravljajo, da 29. november čimbolj svečano proslavi. Tega kolektiva ne dokazuje samo s svojo zavestjo, ampak tudi s svojim delom.

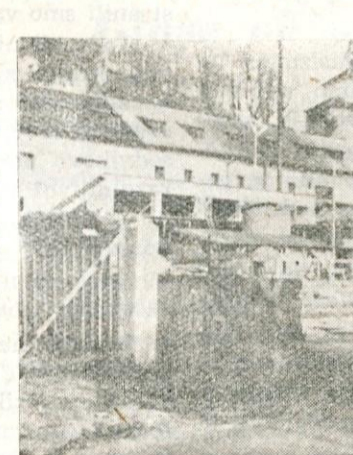
Na predvečer obletnice se bomo zbrali v prostorih tovarne h kulturno prosvetni prireditvi.

Dramska skupina nam bo v kratki enodejanski prikazala borbo naših žena v času narodnoosvobodilne vojne in borbo naših žena proti stari miselnosti, ki podcenjuje njihovo vlogo. Pevski zbor pa bo zapel nekaj narodnih in partizanskih pesmi. Po uvodnem govoru o pomenu 29. novembra, bomo lahko slišali še nekaj recitacij in tovarniški godci bodo zaigrali nekaj veselih.

Usnjarji so revolucionarni ljudje, kar so že velikokrat dokazali z dejanji. Zanje delavsko upravljanje ni prazna fraza, ampak so razumeli njegovo vsebino in ne bi nikomur dovolili da bi jim kratali pravice, ki jih imajo kot graditelji socializma. Visoko politično zavest so dokazali že pri volitvah v okrajni zbor proizvajalcev, ko ni bilo nobenega nepravilnega izo-

stanka. Tudi na volitvah 22. novembra so vsi izvršili svojo državljansko dolžnost.

Da bi dali še večji pomen »Dnevu Republike«, je DS na svoji zadnji seji sklenil organizirati razstavo v dne 28.

Gradilišče novih objektov usnarne

novembra do 1. decembra, ki bo v gornjih prostorih mestne kavarne v Kamniku. S to manifestacijo hočejo usnjarji dokazati, da budno čuvajo tradicijo kamniških usnjarjev. Da so usnjarji lahko ponosni na to, nam dokazujejo trgovske zveze naše-

ga podjetja z 11 inozemskimi državami, ki zelo cenijo naše izdelke ter povpraševanje po njih presega zmogljivost proizvodnje.

Tudi s tehničnim razvojem podjetja kolektiv dokazuje, da

»Naš predsednik delavskega sveta Jože Ropret.« Seveda sem moral tudi jaz katero ziniti, pa sem ga pobaral:

»Kako kaj delate? Ste že samostojni v samoupravljanju?«

»Dobro,« je odvrnil in dodal, »vse bolj orjemo ledino.«

O lesnem obratu, ki bo kmalu kombinat

V Bohinjski Bistrici, levo od železniške postaje stojijo velika tovarniška poslopja, zraven pa ogromen silos za žaganje in skladišča rezanih desk. To je lesni obrat »Tomaža Godca«, ki bo skoraj narasel v kombinat lesne industrije. Njegova zgodovina je povest naših dni. O tem pripoveduje Antoj Komar, ki ima že nad pet križev za sabo in so mu redki lasje prepleteni s srebrnimi nitkami, to-le:

»Pred vojno je tu stala privatna žaga Hainriherja, ki je med okupacijo pogorela do tal. Po osvoboditvi je pesem dela sproščeno zazonela pod nebo. Delavci so narezali najprej les za obratne stavbe, ki so jih postavili na pogorišču nekdanje žage. Povsem je delo steklo leta 1947 in od takrat dalje se je obrat vse bolj izpopolnjeval in mehaniziral. Začeli so s štiri-desetimi delavci, danes jih je zaposleno osemkrat več,« je končal mož, ki se počuti še vedno mlad, dokler more delati in je ves z dušo in telesom zakanpan v rast podjetja.

»Veste, naš Komar je vse preveč skromen«, povzame besedo Ivan Robič, mlad pomočnik obratovodje. O sebi ne pove nič, da je ustvaril velike stvari, da je organizator in vodja remontnih in mehaničnih delavnic, ki so doslej mnogo prispevale k napredku podjetja...«

Komar ugovarja: »Ne bi želel, da se o meni piše. Tega nisem zaslužil. Delam iz nujnosti, ker mislim, da bi postal res star, če bi prenehal z delom...« Skromnost je na njem in v njem. Simpatičen pojav med stari in našim novim svetu.

»Kaj bi to«, zavrača to skromnost pametni Robič. »Naj zve naš svet, da je Komar srce obrata. Novator je. Koliko lastnih strojev nam je postavil, da smo danes res moč, ki dviga našo proizvodnjo...«

»Pa kolikšna je zmogljivost?« sem zvedavo vpadel v besedo.

»Okoli 100 m³ okroglega lesa dnevno zrežemo«, je izjavil resnobno ter dodal: »Če vas zanima, pa pojdim malo naokrog, da vse to vidite.«

»Prav rad«, sem se odzval. Obiskali smo velike žage, kjer piskajo in tulijo stroji mogočno pesem delu in žrejo lesno maso ter jo obdelujejo. Delavci hite. Zelo so pazljivi pri tem in o kakih reserčah sploh ni govora.

V zaborjarni je zaposlenih mnogo žensk. Prav pridne in spretno so pri izdelavi različnih zabojev, ki jih v glavnem izvažajo. Podjetje si s tem ustvarja solidno finančno podlago. Važno je pri tem omeniti, da obrat Tomaža Godca prideluje tudi lesno volno, ki služi naši industriji za embalažo.

Končno smo prišli iz delavnice. Tu za obrati so v zadnjem času splinirali in posuli z lesom ogromen kompleks neravnega zemljišča. Na njem so postavili 250 leg, kjer bodo stale kope izdelanih desk, mednje pa so speljali pet tirov, tako da bo nakladanje bolj hitro. Pri ogledovanju delavnice in skladišč se nam pridruži nov prišlec. To je čokat mož, odločnega nastopa in kratkih besed. Predstavili so mi ga:

»Naš predsednik delavskega sveta Jože Ropret.« Seveda sem moral tudi jaz katero ziniti, pa sem ga pobaral:

»Kako kaj delate? Ste že samostojni v samoupravljanju?«

»Dobro,« je odvrnil in dodal, »vse bolj orjemo ledino.«

Ta pičel odgovor ni zadovoljil moje radovednosti, zato sem poizvedoval dalje:

»In načrti za bodočnost? Kaj ste naredili z dobičkom in presežkom plač?«

»Obrat, kot ga vidimo danes,« je začel odgovarjati za vse mladi Ivon, »gre v svojem razvoju naglo dalje. V načrtih imamo

Nekaj besed še o senčnih stranch

Gorjuše so dolga vas, ki leži na veliki planinski planoti, kakih 1000 metrov visoko nad Nomenjem. Tu je doma lepa in pristna domača obrt — piparstvo. Zal ta obrt polagoma izumira. Ni podmladka, ki bi prevzel od starih to umetnost. Pravzaprav se danes pečata z njo le dva starca. Prvi je Viktor Lotrič, doma na hišni številki 56 in je star nad 70 let, drugi Janez Beznik, po letih njegov vrstnik pa domuje in dela v hiši štev. 47. Kot izgleda, bo z njihovo smrtjo tudi piparstvo leglo v grob. To je škoda, ki bi se dala lahko preprečiti. A kaj, ko ni pravega razumevanja pri mladih. Le en mladec se je učil pri njih, a še ta jih je kaj kmalu zapustil rekoč:

»To ni nič. Preslabo se zasluži. Vse drugo je boljše kot to!«

Takšno nerazumevanje do domače umetne obrti, ki je doma edino še v Gorjušah, bi bilo treba zaježiti. Toda kako? Morda bi podjetje »Dom« iz Ljubljane,

zgraditev nove moderne zabojarne za lesno moko v Soteski. Tako bo naš lesni obrat izkoriščal prav vse odpadke. Po vsem tem nismo daleč od ustvaritve velikega lesnega kombinata v Bohinju. Kar se pa tiče delitve naših presežkov, glejte, tam raste naše naselje z udobnimi stanovanji za delavce.

Prisrčno smo se razšli in poslovili.

Obnova vodovoda v Radovljici

Ko se je pred dobrim letom ustanovila »Vodovodna skupnost Radovljica«, in prevzela upravljanje bivšega podjetja Vodovodne uprave v svoje roke, se je znašel novoizvoljeni upravni odbor pred težko in odgovorno nalogo — pred obnovo vodovoda.

Obsežno vodovodno omrežje v približni dolžini 60 km je bilo po večini zgrajeno že pred petinštridesetimi leti. Kapaciteta vodovoda zaradi zastarelosti in okvar daleč ni več zadoščala potrebam naraščajočega prebivalstva Radovljice, Lesc in okoliških vasi.

OLO je zagotovil v ta namen potrebna finančna sredstva v višini 22 milijonov din, z izrednim vodnim prispevkom članstva pa smo dobili 2 milijona din.

Na pobudo okraja smo se po končanih pripravljalnih delih lotili v juniju cevovoda v Ljubnem. Zemeljska dela je opravilo gradb. podjetje »Gorenje« Radovljica. Montažna dela smo pa dovršili v lastni režiji pod strokovnim vodstvom upravniška skupnosti, ki je požrtvovalno vztrajal z monstersko ekipo tudi po dvanajst in več ur dnevno na terenu.

Vzporedno z montažnimi deli v Ljubnem smo pričeli tudi z gradnjo glavnega objekta v Dragi. Gradbena dela smo poverili najcenejšemu ponudniku, podjetju Bled.

Mirna in romantična dolina Dragje je čez noč oživela. Odmevi eksplozij pretresajo ozračje, žuljave roke marljivih delavcev utirajo vodi pot med kamenite skale. Vzdolž 4 km dolge trase novega cevovoda, pa

ki je kupec teh umetno rezljanih pip, moglo najti lek zato, sicer bo šlo res vse po zlu...

Za konec pa še ena kritična. Premajhno razumevanje je tudi za pristno domačo folkloro, ki jo še goje edino v gornji bohinjki dolini. In še to so letos odkrili tuji, ne mi. Neorganizirane vaške folklorne skupine iz Češnjice in Srednje vasi so nastopile letos v juliju pred njimi v Bohinju. Tuji so se tako navdušili nad našimi domačimi pesmi, na katerih so pesni pari nastopili v narodnih nošah, da so jih filmali od vseh strani. Pri nas pa tudi za to domačo umetnost ne najdemo nobenega posebnega navdušenja med doraščajočo mladino. Posebno v dolnji bohinjki dolini je sploh ni. Nad tem bi se morali zamisliti Bohinjci sami in storiti potrebne korake... Bohinj bo še bolj živ in zanimiv, če si bo ohranil lepe pridobitve ljudskega duha, ki so že prava redkost.

pokladajo monterji azbestne tlačne cevi, ki smo jih nabavili v domači anhovski tovarni.

Razni nepoklicani nergači, ki so z omalovaževanjem spremljali napore in delo kolektiva, so utihnili. Drzna obveza delovnega kolektiva, ki jo je sprejel ob pričetku del, je postala stvarnost. Na narodni praznik ustanovitve Nove Jugoslavije bo opravljal novozgrajeni cevovod že svoje delo in dovajal 22 sekundnih litrov vode odlične kvalitete delovnim ljudem Radovljice. Ogromno delo, ki smo ga opravili v kratki dobi petih mesecev, je zaključeno. Premagati je bilo treba veliko težav, prekopati nad 5.000 m³ zemlje, razstreljevati skale itd.

Novo zgrajeno zajetje v Dragi bomo izročili svojemur nameru v soboto, dne 28. t.m. Zbirališče je ob 11. uri dopoldne v Dragi, kjer bo svečana otvoritev, nato ogled zajetja, cevovoda in zbiralnika na Ledovnici.

Proslava v Kranju

Mestni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi v Kranju, bo na predvečer Dneva republike, v soboto ob 20. uri zvečer, pripravil v veliki dvorani Sindičkalnega doma svečano proslavo. O pomenu desetletnice II. zasedanja AVNOJ bo govoril predsednik MO SZDL tov. Ivo Svetlina. Na proslavi bodo sodelovali trije pevski zbori, »Svoboda« iz Kranja, glasbena šola in mladina Tekstilnega tehnikuma. Vabimo člane SZDL in delovne ljudi sploh, naj se slovesnosti v čimvečjem številu udeležijo.

Ali že veste...?

Čuvarji naših meja se zahvaljujejo

Vsem kolektivom kranjskih tovarn in podjetij

Pred nekaj dnevi smo od vas prejeli prisrčne in borbene pohode meje pošiljamo sledeči zdrave, kakor tudi darila, za odgovor. kar se vam najtopleje zahvaljujemo. Istčasno Vam z naše zahodne meje pošiljamo sledeči zdrave, kakor tudi darila, za odgovor. Mi, sinovi naše zemlje, sinovi

padlih borec in bivši borci vemo, kaj je naša dolžnost. Znanje, ki smo si ga pridobili v borbi ali pa pri vojnem pouku, bomo lahko prenesli v prakso, čim bo to potrebno. Mi stojimo na braniku naše zemlje neomajno. Med nami ni »kukavica«, ampak smo kot en narod vsi jugoslovanski narodi združeni v monolitno JLA. Težko se premagujemo, ko gledamo, kako se italijanski fašizem šepiri. Med nami vlada visoka morala, borbeni duh, ki Vam je lahko garancija, da nam ne bo žal žrtvovati svojih življenj za naše zaslužjene brate v coni A, ki trpijo pod italijanskim škornjem, ako bo to potrebno. Naj ve ves svet, da nas ni strah, kajti z nami je vse delovno ljudstvo naše domovine, Partija, naši voditelji s tovarišem Titom na čelu, ki so izšli iz nas, delovnih ljudi.

Predstavniki delovnih kolektivov in SZDL Kranja na poti v Tolmin

Ali že veste, soseda, v Kranju... škrlatinka... trije bolni... Halo, tovariš, ali ste slišali! Škrlatinka... V Stražišču... deset bolnih...! Hm, hm, pravijo, da je na Primskovem... škrlatinka... trideset otrok poslanih v bolnišnico... Da, da, kaj sem že hotela... da, zagotovo vem... Na Hujah, veste, škrlatinka... umrle. Ja, seveda... škrlatinka se širi, širi... seveda, saj nihče ne ukrene ničesar. Hm, da, da, škrlatinka... nevarna... epidemija... smrti... ja, saj ljudska oblast nič ne skrbi...!

Škrlatinka! Škrlatinka! Škrlatinka!!! Tako in podobno zopet šušljajo, skrivnostno šepetajo in za vsemi ogli prišepetavajo. In Kranj ima senzacija, senzacija za vsako ceno, za ceno človeku najdragocenejšega, — za ceno zdravlja! Senzacija, da, toda senzacija, ki nam ponovno in v vseh podrobnostih odkriva, kako pomanjkljivo je še med našim ljudstvom znanje o zdravju in boleznih, o vzrokih in širjenju nalezljivih boleznih, o njih preprečevanju in zatiranju, o razkuževanju in zdravljenju! — Senzacija, ki nam odkriva grozote neznanja zdravstvenih vprašanj ne samo med preprostim ljudstvom, temveč tudi med našim izobraženstvom! — Senzacija, katero bi propadli ostanki reakcije radi izrabili za svoj mlinček.

Škrlatinka! Res, po več letih zatišja se je pojavila v letošnji jeseni v nekoliko večjem številu, toda še daleč ne v takem, da bi lahko govorili o epidemiji. V septembru je bilo v kranjskem okraju prijavljenih 18 obolev, od teh v mestu Kranj 3, v oktobru 35, od teh 18 v Kranju, v novembru 40, od teh 19 v Kranju. Razen v par primerih so vsi slučajni razsejani, tako, da ne moremo govoriti niti o hišnih niti o šolskih ali drugih epidemijah in tudi ne moremo najti vzročnih vezi med posameznimi slučajmi. Pa se temu tudi čuditi ne smemo, če poznamo povzročitelja te bolezni. Povzročitelj škrlatinke je zelo odporen in živ

vi lahko dolga leta izven človeškega telesa. Do okuženj pride večinoma neposredno po kapljicni infekciji (po kapljicah iz ust in nosu, ki jih bolnik pri govorjenju, kihanju ali kašljanju trosi v svojo okolico). Okužba pa lahko nastane tudi s hrano, n. pr. z mlekom, če je okuženo s klicami, nevarne pa so prav tako igračke, obleke ter knjige, ki jih je uporabljal bolnik. Vdorna vrata klic v telo so torej usta, žrelo, včasih rane in opeklina ali sluznica maternice.

Bolnik je okužljiv vso dobo bolezni, tudi če so znaki izginiti. Slučaji z gnojnimi komplikacijami, n. pr. gnojno vnetje ušes, odnosno votlin, nohtov, ostanejo zelo dolgo okužljivi. Za okuženje so najbolj dovzetni otroci med 2. in 10. letom starosti. Po puberteti dovzetnost naglo pada, zelo redki so slučajni obolenja po 40. letu.

Bratci in sestrice bolnikov, ki še niso preboleli škrlatinke, smejo v šolo šele po 8 dneh izolacije v stanovanju in po zdravniškem pregledu. Tudi odraslim, ki imajo opravka z bolnimi otroki, bo zdravnik odredil kontumaciranje za teden dni.

Sobo in predmete, s katerimi je prišel bolnik pred odhodom v bolnišnico v dotik, bo seveda pristojni dezinfektor razkužil. Dames pa ne delamo več raznih smrdušič in dušljivih dezinfekcij s parami formalina, žvepla itd., ker so se izkazale za neučinkovite. S tem, da smo bolnika takoj izolirali v bolnišnici, smo že odstranili najbolj nevaren vir. Skrbno čiščenje bolnikov sobe, postelje, perila in jedilnega pribora s primernim razkužilom pa bo zamorilo vse eventualne klice, skrite na teh predmetih. Če smo tako storili, potem smo s tem zadostili zahtevam higijene.

Ne pustimo se begati, ne poslušajmo paničarjev, ki vzbujajo nepotreben strah in zaskrbljenost, ne nasedajmo nepremišljenim in pretiranim govoricam in besedičenju! Ne iščimo svetovalcev v paničarjih, ki se običajno zaradi živčne bolezni sami bavijo z vprašanji bolezni,

čeprav kot najboljši profesorji in specialisti razlagajo vse močnejše znake in načine zdravljenja na podlagi neznanja in praznoverja. Poiščite zdravnika, se z njim posvetujte in poslušajte njegove nasvete. Ne upirajte se oddaji otrok v bolnišnico, ne skrivajte jih doma, dokler ni morda že prepozno.

Pojav škrlatinke ni senzacija. Z njo paničarji ne boste zmedli našega ljudstva. Vaše prišepetavanje bo utihnilo prav tako, kakor je že nešteto krat in spet boste morali poiskati drugo senzacijo. Tudi jaz bom utihnila, od vseh strani me vaše zdravstvene oblasti in borci zdravniški obkoljujejo in utegnjujejo, zopet se bom morala poskrbiti v temne luknje in iskati novih metod za napad. Vse preveč že vedo ljudje o meni, predvsem pa o mojih slabostih, saj že mlada dekleta sčuvate nadme v raznih tečajih... to je tudi meni že preveč! Rada bi še malo ponagajala, zelo rada, pa so me tako zelo razkričali. Ne, tudi jaz trdim, nisem senzacija — sem samo revna

Škrlatinka.

GLAS NAŠIH BRALCEV

Še ena o tržiški železnici

Ker je v zadnji številki »Glasu Gorenjske« spregovoril pisec J. Z. nekaj o nerednostih na tržiški železnici, sem se nameril, da o njej tudi jaz napišem par besed, ker izgleda, da železniški organi kljub večkratnim dobronamernim kritikam in predlogom prizadetih niso napravili za udobnost, varnost in točnost prometa na tržiški železnici skoro ničesar.

Navedel bom nekaj konkretnih primerov. V soboto, 14. t. m. je na kranjski postaji čakalo na Tržičana, ki odhaja iz Kranja ob 14.12 uri, preko 350 potnikov, večinoma delavcev in dijakov. Ta vlak pripelje iz Ljubljane navadno prepozno in omenjeni dan je imel 45 minut zamude. Potniki so čakali vlak med 1. in 3. tirom, ker trenutno popravljajo streho perona. Med tem časom je premikalni stroj opravljal premik na 1. tiru, s katerega so se seveda morali vsi potniki odstraniti. Med premikom je privozil na 3. tir tovorni vlak iz Ljubljane, nekoliko kasneje pa potniški na 2. tir. Nastala je prava zmeda in prerivanje potnikov med tiri. Sedaj pa naj kdo reče, da je varnost prometa in potnikov zagotovljena? Kje je bilo ob tem času odgovorno, postajno prometno osebje? Ali že letošnja nesreča spomnadi ni spametovala odgovornih organov? Ali mi delavci, uslužbenci in dijaki res ne zaslužio večje pozornosti? Če na svojih delovnih mestih vestno in točno

prispevamo svoj delež za napredek naše domovine, imamo tudi pravico zahtevati varen prevoz od doma na delovno mesto in nazaj.

Spregovorimo nadalje še o garnituri omenjenega vlaka. To pot je imel vlak pet potniških vagonov, med njimi kar en in pol vagona II. razreda, kjer pa potnikom z mesečnimi kartami vožnja ni dovoljena. Sprevodniki že poskrbijo, da se s tako karto niti na hodniku II. razreda ne smejo peljati. V tri in pol vagona naj se stlačijo preko 350 ljudi. Lepa udobnost, kaj! Ali res ni mogoče imeti stalne garniture šest vagonov III. razreda in v teh le eden ali dva oddelka II. razreda, kar za tržiško proggo popolnoma zadostuje. Zakaj tega železniškimi organom ne povedo niti sprevodniki, saj se morajo tudi oni pre-

živati in boriti za prehod skozi prenatrpan vlak?

Zgodi se pa tudi, da so potniki že posedli po garnituri vlaka, kar na lepem pa se pred odhodom spomnijo železniški organi in odklopijo dva ali tri osebne vagona in namesto njih priklopijo tovarne.

Kar je navedel v svojem članku v prejšnji številki pisec J. Z. o premikanju v Naklem, povsem drži. Pripomnil pa bi še eno o tem premiku v obratni smeri. Potniški vlak, ki odhaja iz Tržiča ob 6.40 uri zjutraj, in s katerim se vozi v službo še precejšnje število uslužbencev in zlasti dijakov, prineja zaradi tega v Kranj z zamudo. Djaki pridejo v šolo »obvezno« pol ure kasneje in delavci zamujajo delo. In kdo je temu kriv — točnost tržiškega vlaka. F. D.

V Jeseniških rovtih bodo odkrili spomenik

Kdo med ljubitelji planinske narave ne pozna Jeseniških rovt, ki slove po svojih narcisnih poljanah in prekrasnih zimskih športnih terenih. Pred vojno ni bilo nedelje, da bi jih ne obiskovalo na stotine ljudi iz bližnjih pa tudi oddaljenih krajev. Po vojni pa je ta naval obiskovalcev padel, kajti v svetu Golice in Rožce je vojna pustila svoje sledove. Planinske kočje na Golici in Rožci so bile požgane, razen tega pa je tudi obmejni pas, v katerem ležijo Jeseniške rovt, zmanjšal dotok turistov. Prebivalstvo tega planinskega kraja se je med vojno aktivno borilo na strani gorenjskih in koroških partizanov.

Pred meseci sem sedel v prijaznem planinskem hotelu, v Domu pod Golico. V pivski sobi sem prisedel k mizi, kjer je sedel starejši možki in se čez čas zapletel z njim v pogovor. Govorila sva o nasadih tobaka, ki so ga letos zasadili, o poizkusnih odkopavanjih rude, po kateri so še pred dobrim petdesetletjem Jeseniške rovt slovele in brez katere bi ne bilo niti jeseniške železarne. Stoletja je dajala zaslužek prebivalstvu tega kraja. Zaslužek je bil sicer grenak, saj so ga mu merili tučji. Ni čuda, da se je v borbi proti njihovemu izkoriščanju prebudil iz teh ljudi človek, ki se je v usodnih letih slovenske zgodovine uprl zavojevalcu. Tudi o tem sem govoril z možem in povedal mi je pretresljivo zgodbo o svojem sinu, ki so ga v neki hajki Nemci ubili.

Še več partizanskih zgodb sem zvedel tistega dne in ker smo govorili o partizanstvu okrog Golice, so se vse zgodbe stikale v Mentovem očetu, očku Stefanu, kakor so mu pravili gorenjski in koroški partizani. Očka Stefan je bil med partizani najbolj priljubljen in če govorimo o liku partizanskega človeka v tem kraju, je prav očka Stefan njegova posebitev. Očka Stefan je dočkal svobodo, a ostal je skromen, kot je vedno bil. Če se kje zbere skupina preživelih borec, ki so partizani ali pobočjih Karavank, in jih spomin ponese v partizanske

čas, ne bodo govorili toliko o sebi kot o očku Stefanu, ki nam ga je lani izrgala smrt in počiva na domačem pokopališču. Njegovemu spominu so se domači borci oddolžili in mu postavili na pokopališču spomenik. V nedeljo, na deseto obletnico II. zasedanja AVNOJ, bodo v Jeseniških rovtih odkrili spomenik padlim borecem. Tisoč partizanskih spominov bo zazvelo in nas še bolj utrdilo v veri, da te žrtve niso bile zaman.

Prešernovo gledališče gre na gostovanje

Dolgoletna želja gledališčnikov in njihove uprave se bo menda končno uresničila. Namreč, gostovali bi radi po Gorenjski in tudi podeželju posredovali dramsko umetnost. Radi bi postali osrednje kulturno žarišče na Gorenjskem. Vendar so jim bile vsa leta obstoja finančne tako na poti, da svoje želje niso mogli uresničiti. Okrajni ljudski odbor v Kranju je uvidel in ustregel tako podeželju, ki si je gostovanj želelo in prosilo zanje, kakor tudi gledališču, ki mu bo finančna pomoč gostovanja omogočila. OLO je namreč PG zagotovil do konca leta gotovino za potovanja, za drugo leto pa je potrebe gledališča vnesel v svoj proračun.

Pomen gostovanj poklicnega gledališča je zelo velik. Podeželje se zanima za igre (nedeljske popoldanske predstave za podeželje so vedno razprodane!). — Vendar si predstave v Kranju lahko ogledajo samo ljudje iz bližnje okolice, vsi ostali pa so hočeš-nočeš bili prikrajšani. Prav ti pa so PG že večkrat prosili in ponujali gostovanja. S predstavami na podeželju in v provincijskih mestecih bo Prešernovo gledališče navezalo stike po vsej Gorenjski. Pomagalo bo širiti prosveto tudi v oddaljenih krajih in ne nazadnje bodo gostovanja prav gotovo v pomoč »Svobodam« in kulturnim društvom, ki morda danes životarijo in ne vedo ne naprej ne nazaj. Razveseljivo pri tem

je, da je pobuda za gostovanja v prvi vrsti prišla iz ljudstva in da je bila istočasno to tudi želja gledališča samega. Prihodnji teden bo PG gostovalo z aktualno dramo »Odločitev« najprej v Tržiču, nato pa še na Trati pri Sk. Loki. Prav tako so v dogovoru za predstave v Radovljici in v Cerkljah, Hotavljah in Zeleznikih. V Kropi bodo pa gostovali januarja, ko bo dvorana prenovljena. Poleg te drame pa bo PG imelo za gostovanja na programu tudi Cankarjevo dramo »Hlapci«, ki je v Kranju zelo dobro uspevala in pa verjetno tudi Klubundov »Krog s kredo«, ki je bil uprizorjen preteklo sezono, pa je še letos zanj veliko zanimanje.

Uprava Prešernovega gledališča ne namerava gostovati izključno samo po Gorenjski. Z dramo »Odločitev«, ki prikazuje trpljenje Primorcev pod Italijo, bo gostovala tudi v Tolminu in v Vipavi. Poleg predstav, ki jih misli kranjsko gledališče dati na Primorskem, pa se uprava prav resno ukvarja z mislijo, da bi z obema letos uspelima dramama t. j. s »Hlapci« in »Odločitvijo« gostovali tudi v Celovcu in morda še v kakem drugem kulturnem središču na Koroškem. Seveda morajo počakati na dovoljenje za to merodajnih forumov. Prav gotovo pa bi bila uprizoritev »Odločitev« na Koroškem velik kulturni dogodek za zamejske Slovence.

OBRAZI IN POJAVI

Ne razumemo - ne razumejo

Dve stvari sta v tem našem nesrečnem aktivističnem jeziku, ki motita. Po eni plati je najtočnejši izraz tistega, kar hočemo povedati, po drugi plati pa že davno več ne ustreza svoji vsebini, — niti vsebini, niti tistim, ki jim je namenjen.

Marksizem ni samo nov filozofski sistem, ki ima kot vse filozofije tudi lastno izrazoslovje. Tesno je povezan z družbenim življenjem, že dolgo je orožje osnovne gibalne sile v družbi. Njegov besednjak je v vsakdanji rabi v socialističnem gibanju, njega se poslužuje, z njim misli odločilni družbeni činitelj tudi pri nas. Če n. pr. marksist reče »komuna«, potem čisto točno vemo, da ne misli kratkoma francoskega prevoda za našo »občino«. In če to besedo uporabi jugoslovanski komunist, potem je jasno, da pomeni tisto vsebino, ki jo je ta pojem dobil s francosko revolucijo l. 1871, z Marxovimi spisi o njej, z Leninovo »Državo in revolucijo« in našim jugoslovanskim dosedanjim razvojem.

Prav tako, kakor z marksizmom na sploh, je tudi s posameznimi posebno važnimi področji našega življenja, zlasti z gospodarstvom in dejavnostjo političnih organizacij. Gospodarstveniki in politični aktivisti so si pri nas podedovali pester zaklad izrazov klasične in marksistične politične ekonomije, sovjetske gospodarske in politične prakse in prav tako vsega našega bogatega razvoja. Njihov jezik je zelo precizen, včasih pa plod že kar pretirane specializacije. Znano je, da jezik naših poročil o gospodarstvu in gospodarskem sistemu ni niti preprost niti splošno razumljiv. Včasih pa se zgodi tudi to, da niti strokovnjak ne ve, kaj je njegov stanovski tovariš hotel povedati, ko je napisal neko besedilo. Pred dnevi sem obiskal dobrega gospodarstvenika in mu pokazal del poročila predsednika nekega okrajnega sveta za go-

spodarstvo. Pri najboljši volji mi ni mogel pojasniti, za kaj gre.

Podobno je z jezikom političnih aktivistov. Pred dnevi mi je prijatelj aktivist dejal: »Dirigiranje po ženski vertikali bo odslej politično čisto zgrešeno in ga moramo zamenjati z občedružbeno horizontalo.« Prepričan sem, da je točno vedel, kaj misli, a jaz ga nisem razumel.

Toda vse to bi še nekako šlo, ko ne bi bilo nove težave, ki nastaja s stalnim razvojem. Družbeni odnosi se spreminjajo, besede, ki so njihov izraz in proizvod, pa še dolgo trdovratno vztrajajo v naši vsakdanji rabi. Kako pogosto se slišimo na sestankih govoriti o partiji, reakciji itd., čeprav gre že za drugačne družbene pojave, za druge pojme.

Razvoj je naše politično življenje napravil vse bolj občedružbeno. Sklepanje v pisarnah za zaprtimi vrati se poslavlja za zmerom. Poslovala se bo s časom tudi sama država z razredi, partijo, politiko in demokracijo vred. Razpravljanje je javno, odprto za vse, vsem dostopno. Odstranili smo vse politične ovire.

Toda ali niso ostale jezikovne? Kako naj okrajni zbor delavcev-proizvajalcev enakopravno razpravlja in odloča o gospodarskih vprašanjih, ko pa je predsednikovo poročilo še strokovnjaku nerazumljivo? Kako naj prijateljeve besede o »ženski vertikali« in občedružbeni horizontali — razume preprost volivec, ko pa je še njegov tovariš aktivist poln začudenja izbuljil oči, ko ga je poslušal?

Seveda ne želim nobenega takega »približevanja ljudstvu« v našem aktivističnem jeziku, ki bi natančne in jasne formulacije zamenjalo s primojdušanjem. Narobe! Zadostuje pogledati samo naše vodilno dnevno časopisje, da bi se prepričali, kako porazno nizka je naša splošna jezikovna kultura. (Žal tudi jezik pričujočega članka to dokazuje.) Za vsako ceno moramo hkrati s splošno kulturo dvigniti tudi jezikovno.

Na Primorskem je na tisoče takih družin „Kmečka knjiga“ svojim bralcem

Ob tretji premieri v kranjskem gledališču

Enostranska odločitev Anglo-američanov, da izroče Trst in slovenske vasi zone A Italiji, je nemilo prizadela in v mogočem valu ogorčenja in upora dvignila vse naše ljudi iz velikih mest in zadnje hribovske vasice na Pohorju ali v Homolju. S tem sklepom naj bi nam poražena Italija po stoletni tihoti, toda zagrizeni borbi s tujo pomočjo iztrgala zadnji košček slovenske obale, siromašno, toda prelepo deželico »Lepe Vide«.

Nekaj nenavadnega je za naše literarne razmere, da je ta dogodek že v tistem hipu, ko je bil sprožen, našel svojega dramskega avtorja in gledališče, ki sta svoj protest in užaljenost izrazila v dramski obliki. Komaj tri tedne po nesretnem datumu je bila v Mestnem gledališču v Ljubljani krsna predstava drame Jožeta Zemljanove »Odločitev«. In spet so minili le kratki trije tedni, ko gledamo v Prešernovem gledališču premiero iste drame.

Aktualnost in neprikrita politična tendenca drame, kakor tudi nenavadno kratak čas nastanka zagotovo zbudjata v vsakem, ki so mu te okolnosti iz dosedanjih časopisnih poročil znane, hude dvome o kvaliteti tega dela. Zato naj že kar v uvodu ugotovim, da Zemljanova drama ni neobogljeno nedonosenček, ki mu bo vsak hip zmanjkalo življenjske sile, pač pa bo kar krepko zakorakala preko mnogih poklicnih in amaterskih odrov, ker je dovolj zanimiva in dinamična, da tudi zahtevnejšega gledalca ne razočara. Tudi ni tako tesno navezana na 8. oktober, kot bi se to po komentarjih zdelo. Ta dogodek je le okvir dramati, v kateri avtor nam vsem v spomin in opomin odgrinja življenje slovenske obmoške vasice v fašistični sužnosti.

Družin, kot je Frlugova, je na Primorskem na tisoče. Vse so v istih ali podobnih okolnostih, kot jih kaže pisatelj v tej drami, preživljajo enako gorje: pretepanje šolarja zaradi slovenske besede, lov na slovensko knjigo, zalezovanje deklet, obubožanje, bregon z rodne grude, konfinacije in internacije, kratko upanje spomladi 1. 1941 in nato krvava pot v zarje svobode. Toda ne za vse. Prav na obali so še slovenski ljudje, ki morajo ta boj, dasi danes nekravav, bojevati še naprej in njihovi mrtvi še ne smejo biti mrtvi.

Dramaturška analiza drame »Odločitev« bi pokazala nekatere hibo in nerodnost. Prizori v tej igri ne rastejo organsko drug iz drugega, temveč so le zunanje rahlo povezani med seboj. Usodni dogodki niso dramatsko naprej pripravljani in se dogajajo čisto nepričakovano. — Manjše nerodnosti v gradnji, kot je pokopavanje knjig, malo verjetno utemeljena odločitev Olge

in Bernarda, da ne bežita iz hiše pred navalom fašistov, je možno odstraniti z majhnimi rezušami dramaturga ali režiserja.

Značaji so risani nekomplirano, premočno brez subtilnega psihologiziranja in lahko razpoznavni. Dogodki, ki jih je mnogo, so zastavljeni v močnih potezah, ki gledalce čustveno prizadenejo. Dokaj srečno se pisatelj izogiba solzavi sentimentalnosti. Vse to so lastnosti, ki naj jih ima dobra ljudska igra,

dihala v intimnem vzdušju primorske domačije. Družinski oltar — kraško ognjišče ni bilo osrednja točka doma. Duhovita je misel, porabiti ribiško mrežo za vmesni zastor, ki loči preteklost od sedanjosti, dokler se na koncu obe ne zlijeta v eno. Tri zvezdice na žici bi lahko mrknile, prav tako kot papirnati tekst o njih.

Staro mater je podala Mara Černetova v zunanji pojavi in igri dobro. Zelel pa bi od te

slikanja. Janez Eržen je precej zabrisal dvomljive in negativne strani tega značaja in ga postavil v lepšo luč. Bernard pade kot zavesten borec in ne kot človek, ki s smrtjo plačuje svoje zmore.

Fašist Giulio se je pisatelju ponesrečil. Tudi Jože Kovačič ga s svojo igro ni uspel popraviti. Bil je mrzel in zaljubljenosti in mrzel v sovraštvo. Manjkala mu je za ta rod značilna

Vsak nepreden človek na vasi bo vesel darila, ki ga je založba »Kmečka knjiga« poklonila te dni svojim bralcem.

Kaj obsega ta knjižna zbirka?

Koledar Kmečke knjige moramo omeniti pred vsemi drugimi, saj je temelj te knjižne zbirke. Koledarski del je zelo pestro in bogato slikovno opremljen.

Se bolj privlačen je drugi del koledarja, saj nam tu in uvodnem mestu Edvard Kardaž obuja spomine na veličino Borisa Kidriča, nakar nas profesorji — slavisti popeljejo v našo preteklost. Seznanijo nas s prvo slovensko knjigo. Osvetljuje nam delo priljubljenega ljudskega pisatelja Josipa Jurčiča, »goriškega slavčka« Simona Gregorčiča ter dela primorskega pesnika s Krasa Srečka Kosoveca.

Z zanimanjem bomo prebrali tudi še dve neobjavljeni Cankarjevi zgodbi in pa kar celo vrsto kratkih, lepih povesti in kmečkih pesmi. Seveda bodo tudi poučni članki o slovenskem kmetu v revolucionarnem letu 1848., o mednarodnem sodelovanju v kmetijstvu, o prehrabnih vprašanjih na svetu, o tujih deželah in ljudstvih pritegnili našo pozornost.

Prav zanimivi bodo za kmečkega proizvajalca prispevki o kmetijskem zadrugištvu, o živinoreji, o rastlinski hrani, vrtnarstvu, ameriškem kmetijstvu, preprečevanju slane, prvih atomskih elektrarnah itd.

Ta zanimivi koledar je uredil znani pisatelj Ignac Koprivec, Ivan Seljak-Čopič pa ga je bogato opremil in ilustriral.

Travnništvo je prav pojujno napisal priznani kmetijski strokovnjak ing. Gvido Fajdiga. V tej knjigi se seznanimo s sestavo ruše, z različnimi načini sušenja sena, z naravnimi in zasajenimi travniki in sličnim. Podobe nazorno pojasnjujejo besedilo.

V tej knjigi so najnovejše pridobitve znanosti, izkušnje kmetovalec v kmetijsko naprednejših deželah, zato bo koristila pri izboru našega travništva in živinoreje.

Vremensoljve za kmečke ljudi je zanimiva knjiga, v kateri nam dr. Vital Manohin in Fran-

ce Slokan v obliki preprostega pogovora z vremensolovcem tolmačita najvažnejša vprašanja iz vremensolovja. V njej so nanižane tudi ljudske izkušnje in izreki o vremenu.

Ljubezen na odoru je zbirka štirih povesti priljubljenega koroškega kmečkega pisatelja Prežihovega Voranca, ki nas popelje v svoje domače kraje in nam lepo opisuje kmečke ljudi, take kakršni so, z vsemi strastmi, ljubeznjavo in presodki.

Ta knjižna zbirka stane samo 300 din. Vsak kmečki človek bo brez dvoma čutil potrebo, da ima koledar in ostale knjige v svoji hiši, saj mu bodo nujen pomočnik in svetovalec v njegovem življenju in delu.

Založba »Kmečka knjiga«, ki je bila ustanovljena ravno zato, da dviga kulturno-prosvetno raven naše države, da mu pomaga iz njegove gnotne in materialne zaostalosti, je izdala tudi več drugih poučnih kmetijskih knjig pa tudi lepih povesti. Na vse to se v najbližji zadrugi lahko naročite.

„Kronika“ in Gorenjska

Zgodovinsko društvo za Slovenijo je pričelo letos izdajati poljudnoznanstveno revijo »Kronika«, ki je namenjena predvsem obravnavi slovenske krajevne zgodovine. Naša Gorenjska je dobila v njej precej prostora.

Predvsem moramo omeniti razpravo R. Kyovskega o socialnih razmerah delavcev v Kropi, Kamni gorici in Zeleznicah v dobi kapitalizma. Nekam idilna podoba, ki smo jo večkrat imeli o fužinah in kovačnicah v teh krajih, je tu osvetljena z bistveno drugače plati, z vidika razredne diferenciacije in delovnih pogojev. Zupancičeva »Zelbjarska«, ki jo je pisec postavil za moto svoji razpravi, dobi v njej konkretna ponazorila, ki nam pripomorejo do resnične podobe težkega življenja slovenskega delavstva na Gorenjskem v bližnji preteklosti.

P. Blaznik obravnava gradove v Loški okolici. V kratki, strnjeni obliki marsikaj zvemo o nekdanji loški gosposki in gradovih, ki so nastali na njenem ozemlju.

Nace Šumi govori o portalih v Kranju. Kolikokrat smo že šli mimo njih, ne da bi se sploh zavedali, da so tudi oni zanimivi, da imajo svojo zgodovino, da so tesno povezani s težavami in življenjem nekdanjih Kranjčanov.

S. Smolej opisuje izkop livarne v Nomju 1938. leta, malo znani priči o nekdanji še dokaj skromni železarski industriji Gorenjske.

Umetni kovač iz Kroke Jože Bertonec je za »Kroniko« pripeval nekaj ljudskih o zgodovini Kroke.

F. Baš podaja glavne informacije o kovaškem muzeju v Kropi.

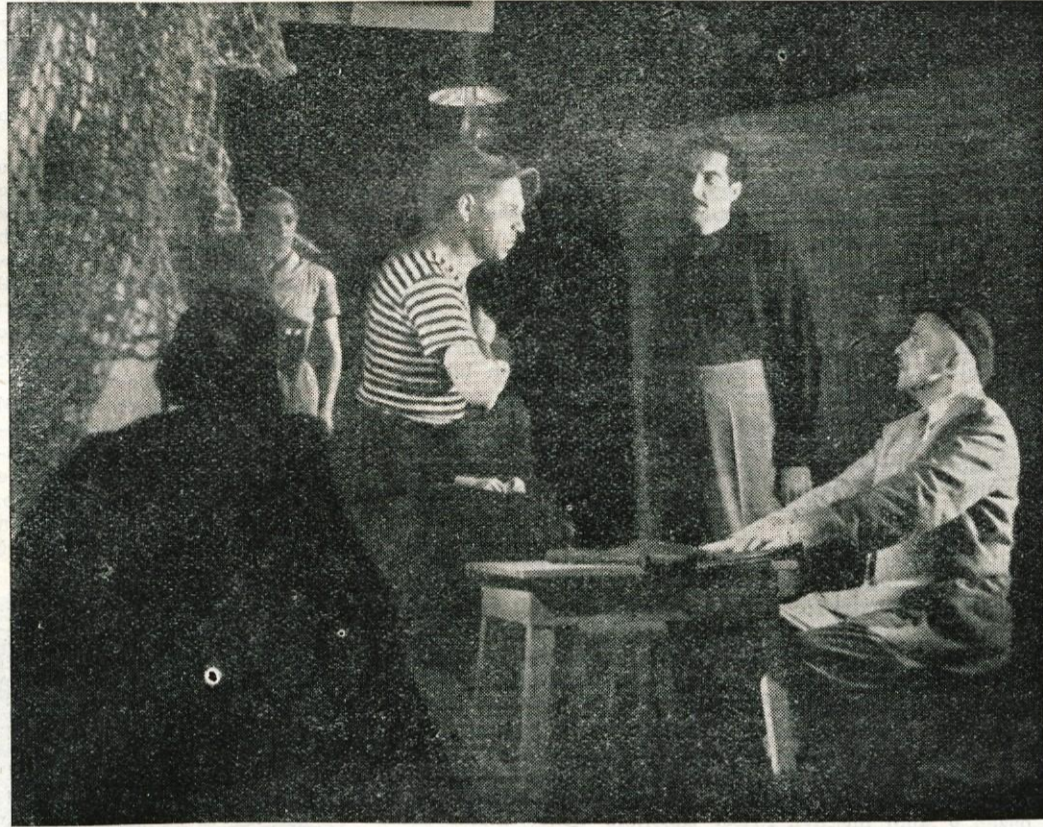
Podobno so v »Kroniki« obdelane tudi mnoge druge slovenske pokrajine in kraji. Številni prispevki so posvečeni zgodovini narodnoosvobodilne borbe in delavskemu gibanju na Slovenskem.

Ne bo ga bralca, ki v »Kroniki« ne bi našel poučnega in zanimivega čtiva. Pisana je poljudno in privlačno ter opremljena z mnogimi slikami.

Z Jesenic

V minulem tednu je ljubljansko Mestno lutkovno gledališče gostovalo na Jesenicah. V lutkovnem gledališču jeseniške »Svobode« je uprizorilo popoldne in zvečer lutkovno igro »Težave Petrkove mame«, za kar so jim jeseniški občani in pionirji zelo hvaležni.

Posebno lepo je bila obiskana popoldanska predstava, medtem ko večerna, ki je bila namenjena tudi odraslim, ni bila razprodana. Naj priznanim igranjem ljubljanskih lutkarjev so bili mladi Jeseničani zelo navdušeni in težko čakajo predstav jeseniškega lutkovnega gledališča, ki bo v kratkem ponovilo predstave lanskoletne sezone in doštudiralo novo lutkovno igrico Tauffer-Noryjeve »Mojca in živali«.

Prizor iz Zemljanove »Odločitev«

zato ne dvomim, da bo »Odločitev« krepko zaživela na mnogih ljudskih odrih, saj je prav v tej najbolj iskani vrsti ljudske igre pri nas izbira najbolj majhna.

Režiser Mestnega gledališča v Ljubljani Jože Gale je kot gost pripravil razgibano in efektno predstavo, med katero je napezot nihala le v majhnem razponu. V svoji inscenaciji je dokaj spretno popravil ali zabrisal marsikatero okornost in neverjetnost teksta, nekatere z delnim črtanjem, druge s pospešenim tempom, nekatere trdote smo pa vkljub temu še občutili. Moderno sceno tehniko uporablja mestoma efektno, le glasbeno podčrtovanje odrskega dogajanja s pomočjo v gramofonskih ploščah konservirane glasbe ni pripomogla k ustvarjanju potrebne atmosfere. Zlasti prazen in neučinkovit je bil eden najimpresivnejših prizorov, panični beg žena, otrok in starcev pred hordo podivjanih fašistov.

Scenograf Niko Matul je pripravil stilizirano sceno, ki pa ni

matere nekaj več, nekaj kar je avtor hotel, pa ne da kraja izrazil: ona je tista, ki najbolj sovraži, tista, ki nenehno podžiga plamen upora v srcu sina in vnukov.

Just Frluga je bil Mirko Cegnar. Vestno pripravljen in človeško občuten. Ves je oglat, težak, zaprt vase, sam s svojo trpko bolečino, ki je ne more izkričati v svet, še v gnevu pretehtano umerjen. Tudi v monologih, ki so močno natrpani z retoriko, je neposreden in iskren. Olgo je upodobila Klio Maverjeva. V prvem delu zadržana in krčevita se je v drugem ob materi in Bernardu sprostila in uglasila. Starejšega sina Ivana je igral Laci Cigoj. Odločen, uporen in zagrenjen bolj kot oče, tudi bolj oglat, le da ta oglatost ni harmonično zlita s figuro, temveč je vidno nadeta od zunaj. Mlajšega sina Brankota je zadovoljivo odigral Bogdan Fajon.

Bernard je precej problematična figura. Očividno se je avtor prav ob njem zbal črno-belega

mačja prilizjenost in mačja okrutnost.

V. Blanč-Kalanova, F. Trefalt, N. Bavdževa in A. Cigojeva so kot večerna družina lepo oživeli večer s slovensko pesmijo pri Frlugovih. Tudi M. Mayr kot uradnik iz Trsta je v tej mali vlogi zaživel, le zunanost ni bila v skladu s figuro.

B.

Kaj ovira delo

„Svobode“ na Trati

Nezdrava konkurenca med sekcijami škoduje

Ko se je lani v oktobru na pobudo sindikalne podružnice Gorenjske predilnice na Trati ustanovilo delavsko prosvetno društvo »Svoboda«, pred njim pač ni bilo lahke poti. Res, da se je v društvo včlanilo 360 ljudi, tudi prostori in ostale materialne dobrine so bile na razpolago, ni pa bilo strokovnega kadra. Zaorati so morali v ledino. Ob prizadevanju nekatere

otročko igrico »Rdeča kapica« v režiji Mime Baldermanove, z Golarjevo »Vdovo Rošlino« in Nušičevo »Sumljivo osebo« v režiji Lojzeta Novinca ter »Kecem« v priredbi in režiji Milana Osovnikarja. Režijo so vodili ljudje — nečlani, ki so društvu nesebično pomagali. Predavanj na ideološkem tečaju se je udeleževalo povprečno 40 članov.

»Kecek« na odru traške »Svobode«

rih požrtvovalnih tovarišev je pa delo oživelo. Ustanavljale in rastle so sekcije, kot gobe po dežju. Pa tudi delale so, da je bilo prvo leto društvenega obstoja zelo bogato.

Poglejmo samo nekaj uspehov, ki jih je društvo v pretekli sezoni doseglo. Prirejani sta bili dve samostojni akademiji, nastopi folklorne sekcije, namiznoteniška sekcija je v teku leta odigrala 14 dvobojev z drugimi moštvami, šahovska je imela društveno prvenstvo in dvoboj na 30 deskah proti Škofji Loki. Oba pevski zbora sta pridno vadila in knjižnica je imela iz dneva v dan več obiskovalcev. Tudi glasbena sekcija je pridno vadila, dramska sekcija se je v teku sezone štirikrat predstavila občinstvu, — za Novo leto z

Danes, eno leto po ustanovitvi društva, pa je življenje v društvu prilično zamrlo, saj razen namiznoteniške sekcije, knjižnice ter nemškega tečaja, ki ga poseča približno 40 ljudi, o drugem delu v »Svobodi« ne moremo govoriti. Temu je morda krivo tudi stališče nekaterih članov upravnega odbora, ki smatrajo, da je namiznoteniška sekcija ali tečaj nemškega jezika važnejši in pomembnejši za »Svobodo«, kot pa skupinica 15 igralcev. Tako stališče ovira obstoj dramske ter glasb. sekcije in pevskih zborov.

»Svoboda« na Trati stopa v novo sezono. Na odboru, predvsem pa na vseh članih je, ali bo delo uspešno kot lani, ali bo res počasi zamrlo.

Č. Z.

Takih koncertov si Jeseničani še želijo

Minulo nedeljo je gostoval na Jesenicah pevski zbor Glasbene matice iz Ljubljane. Priredil je dva koncerta jugoslovanskih in slovenskih umetnih in narodnih pesmi. Popoldanski koncert je bil namenjen šolski in delavski mladini ter okoličanom, večerni pa jeseniški koncertni publikli. Na obeh koncertih so želi pevci veliko hvaležnost občinstva, saj podobnega gostovanja na Jesenicah že dalj časa ni bilo. Zbor Glasbene matice pa je gostoval na Jesenicah nazadnje pred 33 leti.

Kakor narodne, tako je občinstvo tudi težje umetne pesmi sprejemalo z velikim navdušenjem in nastopajočim burno aplavdiralo. Izvajana so bila dela Emila Adamiča, Cirila Cvetka, Jakoba Gotovca, Antona Lajovca, Krsta Odaha, Janka Ravnika, Rada Simonitiča, Ubaldina Vrabe in drugih. Kot solistka je sodelovala članica ljubljanske drame Dana Ročnikova, kot pianist pa rektor Glasbene akademije Janko Ravnik in prof. Pavel Šivic. Dirigiral je prof. Ciril Cvetko, ki je dokazal izredno sposobnost in se je uvrstil med naše najboljše vokalno instrumentalne dirigente. Zbor, ki je preživljal nekaj let krizo, je dirigent Ciril Cvetko povzpel na zavidanja vredno višino, za kar mu gre še posebno priznanje.

Gostovanje pevskega zbora Glasbene matice je bilo za Jeseničane veselo doživetje in

vsako pčlen so nagradili z burnimi aplavzi. Večerni koncert je bil lepo obiskan, medtem ko je na popoldanskem, ki je bil namenjen okoličanom in mladini, manjkala šolska mladina. Četudi so bile o gostovanju obveščene vse okoliške šole, se nobeni ni zdelo potrebno, organizirati skupinski obisk koncerta. Nezainteresiranost mladine, predvsem šolske, za podobne umetniške nastope se sicer smatra kot kulturna pasivnost,

mnenja pa smo, da nosijo za to soodgovornost tudi starši in vzgojitelji. V bodoče bi bilo prav, posvečati podobnim gostovanjem, namenjenim mladini, več pozornosti.

Popravek: v zadnji številki našega lista se nam je v členu »Na Jesenicah pričena sezona prireditve« vrnila neljubna pomota. Tiskarski škrt je spremenil prihodnji čas v pretekli. Uredništvo

Glosa ob „Odločitvi“

V petek, 20. novembra, smo doživeli premiero te aktualne drame v našem Prešernovem gledališču.

Z žarom in zanosom pripravljeno delo so morali naši igralci zaigrati skoro pred na pol prazno dvorano. In tu je šlo vendar za manifestacijo za naš Trst, ne le za gledališki dogodek!

Morda bi se za odsotne predstavnike političnih oblasti našlo opravičilo v delu, ki jih je zajelo v dneh tik pred volitvami. Pa tudi tu kar korporativna odsotnost ni razumljiva. Se manj pa je razumljiva odsotnost zastopnikov kulturnih, sindikalnih in drugih forumov; najmanj, kar bi bilo pričakovati, pa je bila odsotnost neabonirane premierskega občinstva, ki ob bolj senzacionalnih in bolj tujih delih rado pokupi proste

sedeže in s tem napolni gledališko hišo.

Seveda, bila je le domača drama, avtor mlad in doslej še ne znan! In celo politična drama, ne pa blazirana ameriška igra, ki že kot tuja roba bolj vleče!

Res ne vem, ali naj izgovorim očitke indolence, snobizma — ali pa naj kar po domače povem, da je napoln prazna dvorana pri premieri drame o Trstu, porazno spričevalo o politični in kulturni zavednosti našega gledališkega občinstva. Sicer bi tudi vsaj del tistih množic, ki redno napolnjujejo kinodvorano ob najbolj bedastih filmih in ki se navdušeno drenjajo na plesiščih in veselicah, mogel brez škode za svojo vzgojo prisostvovati taki kulturni manifestaciji.

Oručje spocu za tekeče zlato

Perzija - Nafta - Intelligence Service

2400 KM NA URO
Neko društvo za aeronautične konstrukcije je objavilo, da se jim je posrečilo skonstruirati motor na reakcijski pogon, ki bo na železniških tirih dosegel brzino 2400 km na uro. Stroj bo lahko pri tem vlekla dva vagona, natovorjena z dvema tonama bremena.

To nezasišano brzino bo stroj dosegel že po petih sekundah, ko bo v pogonu.

MESTO DRSI V DOLINO
Malo mestce Raduza na po-bočjih neke planine na Siciliji, šestdeset kilometrov zahodno od Katanije, počasi drsi v dolino. V mestecu živi okoli 5200 prebivalcev. To drsenje je precej hitro, nič manj kot 6 km v enem dnevu. Zemljišče namreč, namočeno po dolgotrajnih deževjih, je pričelo popuščati pod težo hiš. Zaradi tega je že več kot polovico hiš poškodovanih in razpokanih.

V FRANCIJI VEDNO MANJ LOČITEV
Po zadnjih podatkih število ločitev v Franciji stalno pada. L. 1947. je število razporok doseglo nič manj kot 57.000, število, ki do tega leta nikdar ni bilo zabeleženo. Od tedaj pa je ločitev vedno manj, tako da je v letu 1952 »samo« š 33 tisoč ločitev. To je približno 3,3 razporeke na tisoč prebivalcev.

V Franciji je približno osemkrat več razporok kot na Portugalskem, zato pa 3-krat manj kot v Združenih državah in štirikrat manj kot v zapadnem Berlinu. Tam so namreč v ločitvah pravkar dosegli svetovni rekord.

ŽIVLJENJSKI PROSTOR
Po netočnih podatkih je danes na svetu okoli 2 milijard ljudi. Po mišljenju učenjakov pa ima naša zemlja prostora najmanj za 6 milijard prebivalcev. V Aziji je možnost naselitve zelo majhna, ker današnje število prebivalcev pred-

stavlja 60% vsega prebivalstva. Še manj pa je prostora v Evropi, ki ima 570 milijonov prebivalcev in je za naselitev prostega samo še 18 odstotkov celokupnega ozemlja. Največje možnosti za naselitev so v Južni Ameriki, kjer bi lahko živelo 1.200 milijonov ljudi, sedanje število prebivalcev pa znaša samo 6 odstotkov tega števila. Tudi v Severni Ameriki bi se še lahko naselili, saj bi tam prebivalo lahko 600 milijonov prebivalcev (izkoriščanih pa je samo 19 odstotkov). V Avstraliji je prostora za 280 milijonov ljudi, naseljeni so pa samo 3 odstotki tega števila. V Afriki bi bilo lahko 1650 milijonov prebivalcev, vendar jih zaenkrat živi tamkaj samo 8 odstotkov te številke.

SIAMSKI SESTRI
Neka tridesetletna Nizozemka je rodila dvojčki, ki sta spojeni na trebuhu. Dvojčki sta težki 4 kilograme in 400 gramov. Tako po rojstvu sta bili deklici fotografirani z radiografom in zdravniki upajo, da bodo čez leto dni deklici lahko operirali in razdvojili.

DOBER ZASLUZEK
Pred vojno je neka Miss Pi-pers iz Filadelfije zaslužila mesečno okoli 20 tisoč predvojnih dinarjev zato, ker je znala sugestivno jokati. Bila je nameščena v nekem velikem kinematografskem podjetju z nalogo, da prične jokati, kadar v filmu pride do tragičnega prizora.

TENSING, SEF INSTITUTA
Serpas Tensing, zmagovalac Mount Everesta, se je povzpel s švicarskim alpinistom profesorjem Arnoldom Glathordom na 6.000 metrov visoki himalajski vrh Kongpok. Tu sta ostala 14 dni zaradi znanstvenih raziskovanj. Vlada zahodne Bengalije se je namreč odločila, da ustanovi znanstveni institut, ki ga bo vodil Tensing.

Perzija 20 let pred prvo svetovno vojno. V teh krajih je tedaj vladal Sah Nasredin, »kralj kraljev, vladar od meseca do globočin morja«. Celo svoje življenje ni vsemogočni in nadvse vzvišeni Sah nikdar ponudil roke, da se ne bi omadeževala njegova sijoča čistoča z dotikom brezvercev. Vendar je dovolil, da da so prepotovali njegovo deželo Evropejci.

Med njimi je bil tudi starejši inženir — raziskovalec — Mr. William Knot d'Arcy, ki je bil dolgo časa ujetnik nekega rodu avstralskih praprebivalcev. Takrat je odkril bogato ležišče zlata, rudnik Morgan. S tem zlatom je hotel »zavzeti svet«, ustvariti je hotel kraljestvo nafte in postati enak Ameriki in Rusiji, ki sta gospodovali na svetovnih tržiščih. Mr. d'Arcy je vedel, tako kot zgodovinarji, da je v pravljicah bogatih templjih Perzije stoletja gorel belo bleščeč ogenj kot mogočna plamenica. To je bilo znamenje ognjenega boga, ki so ga častili pravoverni mohamedanci.

Templji so bili že zdavnaj porušeni in ogenj pogašen, d'Arcy pa je neutrudno iskal po deželah tisočletnega kulta tega ognja. Goreči zubli so morali biti samo goreča nafta, ki so jo zažgali zvitih duhovniki, je premišljeval stari raziskovalec. V bližini starodavnih svetišč mora še vedno biti nafta. Ogromni rezervorji pod zemljo, iz katerih črpajo v Kaspijskem morju Rusi tekoče zlato, morajo biti tudi v Perzijski zemlji. D'Arcy jih je hotel najti.

Potoval je iz doline Sirah proti severu, zapustil je lepe pokrajine in staro arhitekturo vzhodne romantike. S karavano kamel se je podal preko kamnite puščave in žgoče samote ter dospel do malih naselbin v oazah v solni puščavi. Prišel je do gore Ararat. Toda belega premoga ni našel, nobenih črnih kotanj napoljenih z nafto ni videl, niti ni srečal potoka, ki bi se oljnato svetil. Gore v sebi niso imele bogastva. D'Arcy je potrežil mnogo denarja, vendar svoje vere ni zgubil. Skoraj vedno sam, obkrožen od več-

dina, da mu je dal koncesijo za vrtnanje. Za 200 tisoč frankov je dobil dokument, v katerem se »zaradi posebnih sposobnosti in velikega prijateljstva mogočnih vlad Velike Britanije in Perzije podari ing. Williamu Knot d'Arcyju in vsem njegovim potomcem in prijateljem v popolno posest za 66 let perzijsko podzemlje, vsi proizvodi, ki jih dobi iz zemlje, so samo njegova nedotakljiva last.«

200 tisoč frankov se je zdelo šahu najboljša pogodba, ki jo je kdajkoli sklenil. In da bil še sigurnejši, si je pri d'Arcyjevih morebitnih najdeninah zagotovil delež. Toda še vedno je bil ves trud zaman, zato je stari inženir hotel zapustiti Perzijo in se odreči nadaljnemu raziskovanju. Tedaj pa so mu sporočili, da so njegovi vrtnalci 160 km severno od perzijskega zaliva naleteli na velike in bogate vrelce nafte. D'Arcy se je zelo razveselil predvsem zato, da je dokazal, da ni norec in fantast, temveč je logično misleč

geolog. Izmučenega moža zakladi niso več zanimali. Ni se hotel več boriti z roparskimi tol-pami, niti se prerekatki s prebrisanimi šejki zaradi prodaje in izkoriščanja vrelcev. Dovolj mu je bilo puščav in smrdečih globin, zadosti boja za nafto.

Prodal je vrelce mali angleški družbi Burmah Oil Co. Toda o svoji polnomoči čez perzijsko podzemlje je tedaj še molčal. Perziji je želel ohraniti mir, kar bi mu morda tudi uspelo, če ne bi Burmah Oil Co. bila zelo blizu angleški vladi in če ne bi lord Fisher preprečil admiraliteto in Foreign Office ter gospodarstvenike Velike Britanije, da pomeni nafta moč.

Naslednje se sliši kot kriminalni roman, vendar je resnica. D'Arcy se je odpeljal domov. V Aleksandriji je spoznal angleške trgovce, ki so slučajno slišali o njegovi koncesiji. Za fer-man so mu ponudili 6 milijonov funtov. Inženir je ponudbo odklonil, z bankirji in borzjanci, ki so ga nadlegovali, pa se sploh ni zgovarjal. Proti prodaji koncesije se je zagrel prav tako, kot pred leti v idejo, da mora biti Perzija najbogatejša država z nafto. V Kairu so vlomili v hotelsko sobo in vse premetali. To je njegov odpor še povečalo, vendar se ni mogel več

tanskega imperija. Ta misijonar ni bil nihče drugi kot Sidney Reilly, ki se je v resnici imenoval Rosenblum. (Kasneje je delal z Captain Hillom in bil najspodobnejši mož v intervencijskih četah proti Sovjetom. Bil je šef angleške špijonaže v Rusiji. Bruce Lockhart ga imenuje najpogumnejšega moža Intelligence Servicea in zaupnika Winstona Churchilla. Poleg Reg. Halla je bil največji mož v hiši No. 3 v Westminsteru. Leta 1926 je skrivnostno izginil).

Goljufivi misijonar je torej dobro zaigral vlogo duhovnika. Cesar d'Arcy ni hotel prodati za 6 milijonov funtov, to je spsobni agent dobil z nekaj lepimi besedami.

Komaj je bil dokument v Londonu, že je Burmah Oil Co. prodala svoje vrelce novo ustanovljeni Anglo-Persian Oil Co. Kdo je imel nadzorstvo nad to družbo do leta 1914, ni nihče vedel. Šele tedaj je bila skrivnost odkrita. Churchill, šef ladnega misijonarja, je v Spodnjem domu raztolmačil, da ima angleška admiraliteta in še neka druga vladna ustanova 56 odstotkov kapitala perzijskih vrelcev. Ta druga institucija ni nihče drugi kot vohunska organizacija Intelligence Servicea, ki je Veliki Britaniji pridobila d'Arcyjev ferman.

Šei Ačaraja Vinobadži Bhave

Indijski kmet pred odločitvijo

(Nadaljevanje in konec)

V Indiji skorajda ni kmetov, kakor jih poznamo mi. Ogromna večina obdelane površine je last veleposestnikov, ki zemljo oddajajo v zakup kmetom-najemnikom.

Do tega je prišlo tako, da je državna oblast v času mogul-skega cesarstva določila v vsakem okraju po enega človeka, »zamindarja«, da pobere davek od kmetov.

Tudi Britanci so si morali po prihodu na indijski podkontinent zagotoviti stalen vir dohodkov, še bolj pa stalno zanesljivo plast svojih ljudi na vasi. Spet so zbiranje davkov poverili zamindarjem, leta 1793 pa so jih z zakonom proglasili za prave lastnike vse tiste zemlje, na kateri so zbirali davke. Zamindar je postal pravi veleposestnik, kmet, prejšnji solastnik skupne vaške zemlje, pa najemnik, ki ga po določenem pogodbenem roku veleposestnik lahko zapodi s svoje zemlje, ob vsakem času pa mora iztirjati najemnino, ki odteje ni več davek. Tega kmetje plačujejo državi posebej.

Parcela kmeta-najemnika so majhni kosi polja brez gozda. Zemljišče večine indijskih kmetov meri povprečno 3 ha. Kmet ga običajno ne »dobi« neposredno od zamindarja, ampak od vmesnega najemnika, ki si obdrži del pridelka, ostalo pa odda višjemu »zakonitemu« lastniku. V nekaterih krajih je med veleposestnikom in pravim obdelovalcem kar po osem takih posrednikov. Koliko kmetu ostane, si lahko mislimo. Celoten kmečki dolg je po uradnih poročilih večji od 6 milijard rupij (420 milijard dinarjev). Ta znesek je šestkrat večji od denarja, ki ga je indijska planska komisija predvidevala za »industrijski razvoj« v sedanjem petletnem planu.

Stanje je obupno. Kmet vzdržuje sebe in številno družino na robu smrti od glada, ko je srednja letina. Če izostane dež, če pride ob nepravem času če

ga zadene kaka naravna katastrofa, če je vojna, — nihče ne zaustavi glada, ki zajame cele pokrajine. Letos je deset let, odkar je glad v Bengaliji zahteval 3 milijone smrtnih žrtev. »Največji Azijec današnjih dni«

Vsi Indijci, s katerimi sem govoril — in teh ni bilo malo, so se strinjali v tem, da je položaj nevzdržen in da je deželni potrebna agrarna reforma. Res da je bila agrarna reforma že uveljavljena v nekaterih indijskih državah, vendar veleposestnikom zagotavlja visoko odškodnino na račun kmetov in omogoča, da velik del posestnikov vobče ne izgubi zemlje.

Proti takemu reševanju agrarne reforme je odločno nastopil stari Vinoba Bhave, ki ga spoštljivo imenujejo Sri Ačaraja Vinobadži Bhave. Ta samouk je eden blizkih Gandijevih sodelavcev. Sam mi je skromno dejal, da njegova akcija ni nič več kot to, kar je želel že »oče narod«.

Vinoba, droben, škrbaste možiček z resasto sivo brado, preprostimi naočniki in belim platenim »dhotijem« (indijske hlače iz enega samega kosa blaga) je začel pridigati, naj veleposestniki darujejo zemljo kmetom in poljedelskim delavcem, ki nimajo zemlje.

Vinoba na zborovanju

Mož ni posedoval niti denarja, niti ni uporabljal prometnih sredstev. Še danes bos pešči od vasi do vasi. Njegove besede so se bliskovito razširile po vsej Indiji. 200 milijonov ljudi danes govori in razmišlja o tem neznanem možičku in gibanju, ki je zajelo vso Indijo. Gibanje

imenujejo »budan«, kar po naše pomeni »darovanje zemlje«. Ogladal sem si ga od blizu.

V vasi je bilo praznično razpoloženje. Ljudi ni bilo na polju. Hodili so po vasi in se zbirali na prostranem dvorišču. Velik slavolok s kongresnimi zastavami je pozdravljaval odrešitelja brezzemljašev. Takrat je bil ravno pri opoldanskem počitku v najbogatejši hiši, ki so jo odstopili njemu in njegovemu spremstvu. Z njim namreč romajo družina, sekretarka, dva pomočnika in še nekaj budanskih aktivistov, katerih je sedaj več precej v vseh okrajih Indije. V veliki sobi je nameščen arhiv, v katerem hranijo celo go-ro pogodb, s katerimi posestniki poklanjajo svojo zemljo brez-zemljašem, pisalni stroji in radijska razglasna postaja.

Ko je vstal, je Vinoba, spremljan od svetovalcev in domačinov, odšel na bližnji travnik in ga pričel kopati z motiko. To

ponavlja v vsaki vasi, ki jo obišče. S tem hoče povedati, da mora biti obdelana vsa zemlja in da kmečko delo zasluži spoštovanje.

Nato je bilo na travniku zborovanje. Vsa vas je posedla po travi. Sprejajajo se na klopih posedli posestniki in zrlji v kmete, okrog dvignjenega podija z mikrofonom pa Vinobini učenci. Za mikrofonom je sedel Vinoba.

Po uvodnih besedah je spregovoril: »Čigava je zemlja? Nikomur ne pripada. Zemlja je samo božja last. Dodelil jo je človeštvu, vsem ljudem, ne samo nekaterim! Veleposestniki, s kakšno vestjo boste po smrti stali pred božjim obličjem. Ali se ne stramujete, da ste izpremenili voljo božjo?« — Ploskanje, govori silno odobravanje.

K besedi se oglašajo posestniki in obljublajo, da bodo darovali toliko in toliko zemlji-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Dragi Kosobrin!

Vidim, da Ti pionirji pridno pišejo, pa sem sklenila, da se še jaz oglašim. Morda Te bo pa le zanimalo, kako so Tvoji mladi prijatelji preživeli počitnice ob Vrbskem jezeru.

Bilo je 25. junija, ko smo se odpeljali iz Kranja. V vlakcu smo že našli polno tovarišev, dijakov iz vseh slovenskih šol. Po težkem pričakovanju smo onstran Karavank zagledali Koroško zemljo. Bili smo v Podrožici.

Vsak je hitel dalje in dalje... Občudujejo smo ostrmeli, ko se je pred nami vsa v soncu za-blestela modra gladina Vrbskega jezera. Izstopili smo v Krivi Vrbi. Parnik nas je peljal preko jezera v »Sončno deželo« (Son-nenland) Sekiro. To je bil naš cilj in nastanilo smo se v lepem hotelu.

Dvajset dni smo preživeli tako brezskrbno in veselo, videli smo toliko novega in lepega, da nam bo to letovanje ostalo v

trajnem spominu. Pionirji iz vseh krajev Slovenije smo bili kakor ena družina. Skupno smo hodili na izlete. Bili smo pri Hodiškem jezeru, v Celovcu, v Beljaku, ob Osojskem jezeru in na Gosposvetskem polju. Tu smo se ustavili pri knežjem kamnu, kjer so naši svobodni predniki ustoličevali slovenske vojvode.

Ze prvi dan smo ustanovili pevski zbor. Hodili smo po slovenski zemlji, zato smo tako radi peli naše pesmi. »Tam, kjer teče bistra Zila« je bila posebno priljubljena, ker so jo tudi Korošci peli z nami.

Trije tedni so bili hitro pri kraju. Dobra hrana, kopanje in izleti so nam dali novih moči. Na poslovilnem večeru smo se upravi lepo zahvalili za gostoljubnost. Bilo nam je žal, da že odhajamo, obenem pa smo si želeli domov.

A. O.

dijakinja IV. razreda III. gimnazije Kranj

Dragi Kosobrin!

Zelo sem bil razočaran, ko sem zadnjič zaman iskal svoj članek v Vašem listu. Prijatelj Vlado se zahvaljuje za priobčjenje. Prosil bi Te, da mi vsaj odgovoriš na moje vprašanje. Sedaj pa bi Te prosil za priobčitev tegale mojega doživljanja.

Presenečenje

Sem vnet tabornik, ki se klamim po gozdu, in ki z romantično raztrganimi hlačami delam materi delo. Nekega dne sem se s prijatelji odpravil v gozd. Domenili smo se, da bomo malo »pošarili« po njem. Kot taborniki smo se tako razdelili v Apače in Siouxe, ki so se hoteli med sabo boriti. Bil sem Apač, nososen in bojaželjen. Poiskal sem si primeren prostor, ki me je kril pred »sovražnimi puščicami«. Poglavarjev rog nam je naznanil, naj se vsak brani pred sovražnikom in zmoli še eno molitvico k velikemu Manitouju. Hrabri bojovníki so se takoj zagnali v boj

in pričelo se je »klanje Siouxev na čast velikega Manitouja«. Manitoujeva jeza nad Siouxi se je kmalu pokazala v tem, da se bitko zgubili. Po poznejšem pripovedovanju prijateljev so se vsi zbrali okrog premaganih Siouxev in pregledovali plen, ki so ga dobili v vojni.

Jaz pa sem se oddaljil od tovarišev in zasledoval neko divjad, ki se je ob času našega hrupnega vojevanja splašila in odšla drugam. Bil sem docela preverjen, da je zelo velika. Ko se je žival pred mano umirila, sem previdno pokukal izza grmovja. Kar sem zagledal, je bilo zelo neprijetno zame in za moje »veleocenjene zasledovalske sposobnosti«. Na jasi je sedel zajec in gledal nekam v daljavo. Jezno sem zabundal in dolgoheč je preplašen zdiral v gozd.

S prijateljskim pozdravom Ti kličem na svidenje!

Friderik Varč Primskovo 16

Obleka naših otrok pozimi

Otroci morajo biti v hladnem času dobro in pravilno oblečeni. Mati naj zlasti pazi, da bodo imeli tople nogavice, kajti ničesar ni, kar bi bilo za zdravje škodljivejše kakor mrzle noge. Čevlji naj bodo iz močnega usnja in imeti morajo dovolj debele podplate. Če otrok rad ozebe, mu dajmo v čevlje tople vložke. Čevlji ne smejo biti pretesni, da mu bo kri po nogah pravilno krožila. Ko pride otrok ob mrzlih, vlažnih dneh domov, naj se takoj sezu-

je in obleče druge nogavice. Njegove čevlje napolnimo s papirjem in jih damo na tople, ne prevroč prostor, ker utegne usnje v tem primeru razpokati. Tople volnene hlačke so potrebne za dečke in deklice. Zelo debel, težak plašč ni priporočljiv, ker se otrok v njem preveč razgreje. Bolje je, da mu damo pod plašč volneno jopico. Otroci naj v mrazu ne hodijo razoglavi in imeti morajo tudi volnene rokavice.

Praktičen viseč plašč z raglan rokavi, ki se v zapetju zožijo. Izdean je iz zelenega blaga in ga lahko nosimo s črnim lakstnim pasom ali pa tudi brez.

IZ INDIJE

(Nadaljevanje s 6. strani)

šča. Podpisujejo se pogodbe, prepisi ostanejo lastnikom in o-krajnemu vodstvu »budana«, ki kasneje izvede razdelitev zemlje. Deli se samo med kmete in poljedelske delavce, ki sploh nimajo zemlje. Vsakemu dodelijo po 5 hektarov. Ker je oddane zemlje premalo, brezzemljaši sami sklenejo, kateri izmed njih jo bo dobil.

Prišli se me gledat

Po zborovanju smo izposlovali intervju s starcem, ki ga

Vinoba obdeluje zemljo

imajo nekateri za največjega Azijca današnjih dni. Po vsakem vprašanju je dolgo premišljeval, nato pa dajal kratke odgovore. Ko mu je nekdo od nas izrazil željo, da nam kaj pove o budanu, je odvrnil da nam tega ne verjame. »Prišli ste le zato, da bi me videli.« Ostro je napadel vlado, da je počasna in nedosledna v reševanju zemljiškega vprašanja. Dejal je, da je njegovo gibanje dosti boljše, ker navaja veleposestnike k lastnemu prepričanju, da se mo-

rajo odpovedati zemlji. »To je najboljša »satjagraha« (način boja brez vsakega nasilja) in revolucija v revoluciji, — drugačna od vseh dosedanjih revolucij.« je dodal. Blagroval je posestnike, ki so spoznali od boga naloženo dolžnost, da oddajo svojo zemljo, in dodal, da morajo biti pripadniki budana še toliko bolj prijazni s tistimi, ki jim ta dolžnost še ni bila razodeta. »Predvsem jim je potrebna naša složna molitev,« je dejal.

Cudne so te besede. Niso videti napredne. Toda če odlučimo religiozno lupino, kaj nam ostane? — Socialistični program agrarne reforme. Da, prav nič drugega! Razlastitev veleposestnikov brez odškodnine in razdelitev zemlje brez zemljašem. Lupina pa mora biti v Indiji nemara prav takšna. Do tega zaključka je prišel tudi voditelj indijske socialistične stranke J. P. Narayan. Je marksist, znanstvenik in politik. In kaj počne? — Kakor Vinoba hodi od vasi do vasi in govori: »Čigava je zemlja? — Božja. Dodelil jo je vsem ljudem...«

Vinoba je sam priznal, da nabrana zemlja večinoma ni obdelana, v nekaterih primerih pa sploh ni uporabna. Neposredne gospodarske koristi res ni od Vinodobinega gibanja. Tudi kmetov položaj in sestav posesti se ni bistveno izboljšal. Toda eno je gotovo: Vinoba je v vsej Indiji ustvaril vzdušje močnega moralnega pritiska na veleposestnike. Zemljiško posest je napravil nemoralno v očeh javnega mnjenja.

Praktični nasveti

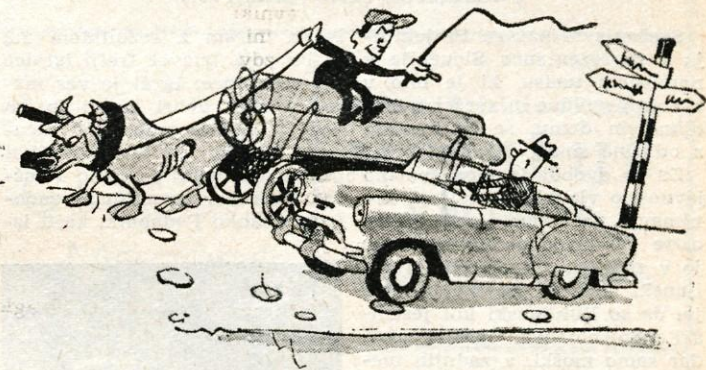
Po uporabi kuhinjske tehtnice ne puščaj nikoli uteži na tehtnici, ker se sicer mnogo prej pokvari. Ako spravimo uteži takoj na svoje mesto v zaklopnico, nam ostane tehtnica doigo časa natančna in zanesljiva. Galun za čiščenje črev. Kjer doma koljejo in delajo klobase, imajo mnogo dela in truda z izpiranjem in čiščenjem črev.

Pri tem izvrstno služi galun. Ko menimo, da so čreva že temeljito izprana in dovolj čista, primešamo za čreva enega prašiča, zadnji vodi, ki naj bo topla, žlico galuna. Galun stiska sluzne kožice, po njem so čreva trpežnejša, kar je pri polajenju velike vrednosti. Lončena in glinasta posoda je trpežnejša, ako novo pristaviš

Mračnost, ki je tako značilna za stare stavbe, se je morala v novih hišah umakniti svetlobi in vedrini, ki sta pogoj zdravju ter ugodnemu razpoloženju, s tem pa tudi naši delovni zmogljivosti. Vir naravne svetlobe je sonce, ki je hkrati tudi najcenejši razkuževalec, saj ubija s svojimi ultravioletnimi žarki povzročitelje raznih boleznih. Razsvetljenost stanovanja zavisi od velikosti in višine oken ter od čistoče okenskih stekel. Po sedanjih predpisih naj imajo okna v posameznih prostorih 15% površine tal. Važna je tudi snaga, saj zadrži očiščeno okensko steklo 10% žarkov, teden dni neočiščeno zadrži že skoro tretjino, po štirih tednih neočiščeno steklo pa že polovico svetlobnih žarkov. Osvetljenost sobe je odvisna tudi od količine svetlobnih žarkov, ki se odbijajo v prostoru.

Za svetlobo so najvažnejše stene in večje ploskve pohištva. Čim svetlejša so stene, tem bolj odbijajo svetlobo, zato naj bodo sobe svetlozeleno, svetlorumene ali slonokoščene barve, kar prija tudi očem. Neprimerni pa so sivi, temnozeleni in temnomodri toni. Posebno važna je barva sten tam, kjer so okna majhna ali zasenčena zaradi sosedne stavbe. V delovnih in otroških prostorih je zelo važna tudi barva pohištva, ki naj bo čim svetlejša. Barva pregrinjaj naj bo živahna, da vnaša v prostor vedrino in pospešuje človekovo aktivno sposobnost. Glejmo, da bo delovna miza pravilno sestavljena! Ze 4 m od okna je prostor 16 krat slabše osvetljen. Miza naj bo obrnjena tako, da prihaja svetloba od leve strani, da ne pada senca po mizi in si ne kvarimo oči.

Za kratek čas

ZANESLJIV KAZIPOT

Sofer: Kod vodi pot v mesto? Voznik: To je pa zamotano, najbolje bo, da vozite kar za menoj.

Zdravnik: No, sedaj boste pa kmalu zdravi, samo varujte se vsakega razburjenja! Bolnik: Potem mi pa nikar prekmalu ne pošljite računa.

Ariel Kassak:

— Lilian, prosim vas, zapirajte ponoči okna in vrata. Ne bojte se, stražil bom! Mary je zaklenila vrata. Lilian je zaspala v Maryni postelji. Še v spanju se je krčevito oklepala prijateljice.

Harry ni več spal. S pomočjo žepne svetilke je odkril, odkod je neznanec splezal na balkon. Spretno kot mačka je tudi sam priplezal na balkon. Ni bilo drugih sledov kot ena sama odlomljena vejica.

Čez tri dni sta prijateljici odjahali v park na izprehod. Lilian na svoji snežnobeli arabski kobili, Mary na širokem pramu.

Dan je bil tako lep, da je ves strah izginil Liliani iz kosti. Veselo sta se pogovarjali. Na nekem ovinku je Lilian nenadoma vzpodbožla kobilo in kot blisk švignila naprej. Mary se je zaman trudila, da bi jo došla. Njen rjavec je nenadoma obstal. Iz daljave je zaslišala krik in zamolkol padec.

Ko je Mary dospela do kraja, kjer se je zgodila nesreča, je zagledala kobilo na tleh. Imela je prednjo desno nogo zlomljeno. Ne daleč od nje je brez zavesti ležala Lilian. Vendar si je kmalu opomogla.

— Kaka sreča, da sem padla na kup listja! Palma ni kriva. Lepo je tekla. Nankrat se je spotaknila in padla, jaz sem pa odletela. Seveda bi si zlomila vrat, da ni bilo tega rešilnega listja. Oh, uboga Palma!

Stekla je h kobili, ki je zaman skušala

vstati. Objela je njeno glavo in jo božala. Potem je previdno prijela Palmino nogo. — Mary, Mary, je zaklicala z izpreme-

njenim glasom. Poglej! Podkev se je držala samo z enim žebljem. Štirje so manjkali. Po skrbnem iskanju sta našli le dva. Bila sta razpraskana in svetla, kot da bi ju bil kdo odvijal s kakim ostrim predmetom.

— Ubožica moja, je šepetala Lilian kobili na uho. Meni, samo meni je bila namenjena smrt. Tebe bomo rešili!

— Povej vse Bertu Kingu! je rekla odločno Mary.

— Njemu? Ob misli na Harryja so postale Lillianine poteze trde. Da bi se mu plazila ob nogah in ga prosila! Vem, da me hoče

Marga spraviti s poti zaradi denarja in zaradi njega.

— Ah, Lilian, pojdiva odtod!

— Ne! Da bi potem rekla, da sem pobeignila pred njima! Ne bo se jima posrečilo!

Naslednje jutro je bila Lilian v konjušnici, še preden je Mary vstala. Tam je ležala njena kobila. Zlomljena noga je bila tesno povezana. Z velikimi žalostnimi očmi se je ozrla v gospodarico. Lilian je objela žival okrog vratu in jo božala. Čuvaj je pravil, da je kobila imela nemirno noč, a ji je veterinar že na vse zgodaj dal injekcijo, da bi se umirila. Lilian mu je povedala, da je iz New Yorka naročila živinski vagon, v katerem bodo kobilo prepeljali na živalsko kliniko, da ji rešijo nogo.

Čuvaj je med razgovorom omenil tudi Margo. Da odlično jaha, je rekel.

— Tudi včeraj je že na vse zgodaj prišla sem in je sama osedlala svojega vranca. Mene je medtem poslala z nekim naročilom v mesto. Ko sem se vrnil, je bil njen arabec že spet v hlevu.

— To je bila Marga, Marga, je kljuvalo Liliani v vznemirjeni zavesti. — Medtem ko je bila sama v hlevu, je Palmi odvila žeblje iz obeh podkev.

— Henry, ne omenite gospodični Bolle, da sva govorila o njej!

— Ne bom, gospodična. Tudi gospod King mi je isto naročil malo prej, ko sva govorila.

— King? Tudi on proti meni, tudi on! je preblisnilo Lilian in ji z grenkobo zalilo srce.

Zapustila je konjušnico in stekla proti mestu, kjer se je prejšnji dan pripetila nesreča. Zagledala je Harryja. Čepel je na tleh. Približala se je in se skrila v grmovju. Videla je, da je našel dva izgubljena žeblja.

Torej je vedel, da ni bila nesreča. Žeblje je pobral, da bi ju skrnil. On je... on je

Margin sokrivec! ji je drvelo po glavi.

— Ne, ne! je vzkliknila na glas.

Bliskovito se je Harry obrnil in bil v enem skoku pri njej.

— Pustite me! je zaklicala Lilian in stekla. Harry jo je dohitel in jo prijel za komolec.

— Lilian, samo to, prosim vas, bodite previdni! Prosim! Njegov glas je bil nežen in mehak.

Po tolikih bojznih je v Lilianino srce naenkrat prisijalo sonce. Ni, ni Margin sokrivec! Stekla je domov, da bi Harryju prikrla, kako je srečna.

On pa je stopal počasi proti gradu. Potem se je oglasil v kuhinji, s pretvezo, da bi poprosil za skodelico čaja. Dala mu ga je nova pomočnica, ki jo je Harry najel pri Scotland Yardu, da bi nadzorovala jedi in pijače...

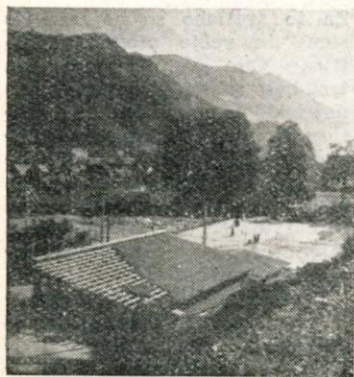
V sobi je sedel k mizi in napisal Bertu obupno pismo:

— Lilian sumi, da sem domenjen z Margo. Misli, da hočem s to zverjo deliti Lilianin delež, ko bi jo enkrat spravil s sveta. Razumeš, prijatelj!

Pri tem je klel in tolkel s pestjo po mizi.

Telesni vzgoji več pozornosti!

Na sliki zgoraj: novo umetno drsališče za ledarno na Jesenicah, ki so ga zgradili jeseniški športniki, je prvo te vrste v naši državi. Načrte so izdelali domači strokovnjaki. — Otvoritev, napovedana za nedeljo, 29. novembra, je zaradi okvare na napravah preložena na kasnejši čas.

Jesenice so bile v času med dvema svetovnima vojnima prizorišče vrhunskega telesno-vzgojnega gibanja. V letih pred drugo svetovno vojno so telovadna društva v železarskem revirju prirajala vzorne telovadne nastope, akademije in tekmovanja in opravljala svojo delavnost daleč po gorenjskem podeželju. V tistih letih bi najboljši jeseniški telovadci lahko postavili telovadno vrsto mednarodne vrednosti.

V železarskem revirju je bilo takrat na stotine telovadcev, lahkoatletov, nogometašev, smučarjev, drsalcev in sankarjev, med katerimi so telovadci, smučarji in alpinisti prenesli ime naše lepe domovine v širni svet.

Pa ne samo to. V telovadnih društvih so se vsestransko vzgajali močni, zdravi, sposobni in disciplinirani delovni ljudje, dobri sinovi in bratje in pozneje

vzorni starši. V jeseniški železarni so nekdanji jeseniški telovadci in športniki tudi najboljši delavci in uslužbenci, ki z velikim znanjem in z izredno požrtvovalnostjo stopnjujejo proizvodnjo tega velikega delovnega kolektiva.

Dnevno časopisje pogosto objavlja uspehe posameznih vrhunskih športnikov na domačih in tujih tekmovanjih, njih življenjepise, slike in poteke tekmovanja. In vendar športnik laže doseže svoj vrh v eni panogi, kot pa telovadec na vseh orodjih. Preden doseže telovadec na konju na šir stopnjo izurjenosti mednarodne vrednosti, traja 12—15 let vztrajne vadbe, medtem ko jo doseže smučar v svoji edini panogi in to samo v zimskem času, samo v nekaj letih.

Ko je leta 1948 bil I. zlet Fizkulture zveze Jugoslavije v Beogradu, na katerem je nastopilo nekaj tisoč telovadcev in telovadk s posebno telovadno točko, ki jo je sestavil dr. Viktor Murnik in izvežbal Boris Gregorka, je »Slovenski poročevalec« komaj omenil to točko, v kateri so nastopili najboljši telovadci iz vse države, pač pa je v enem samem poročilu kar trikrat omenil kot najlepšo točko vsega sporeda česanje na karkalkah Silve Palmetove in Marka Lajovica.

Tako omalovaževanje širokih množic zelo škoduje razvoju telovadnega gibanja. Če se omalovažuje najboljši telovadce, široke mase nastopajočih, se pa še bolj omalovažuje vodnike telovadnih oddelkov, ki žrtvujejo vse proste ure v telovadnici. Zato pa danes tako zelo manjka dobrih in idealnih vodnikov. In ker teh ni, zato v telovadnicah, na telovadiščih in na igriščih ni tistega razgibanega življenja, kakršno bi moralo biti.

Če hočemo, da bo naša telesna vzgoja šla v širino, ji mora vsa javnost pri tem pomagati in ji dati tako priznanje, kot ji gre. Trditve, da se je telovadba preživela, so neosnovane. Se nikoli ni bila telovadba v svetu na taki višini, kot je danes.

Tudi pri nas so ugodna tla za razvoj sodobne telesne vzgoje na široko, ker se bodo le iz širine lahko zajemale najboljše moči. Treba pa je, da javnost sama močneje poudarja njen pomen, ker bo zdrav, močan in npravnstveno popoln narod laže dosegel velikim nalogam, ki stoje pred njim.

česar. Jeram z rezultatom 2:2 ni bil peti, temveč tretji igralec reprezentance. Igral je ves mesec v zelo dobri formi in bo nanj v bodoče treba več računati. Štrumbelj je bil slabši kot po navadi, dobil je samo 1 točko. Vsekakor je najmanj zadovoljen lahko Podobnik, kajti iz-

MILE AHAČIČ, slovenski igralec številka 1.

gubil je vseh pet iger. Vsi njegovi uspehi iz prejšnjih turnirjev ob tako slabem rezultatu izgubijo vso veljavo.

Dvoboju je prisostvovalo okoli 200 gledalcev, ki so vsi do konca vztrajali. Izgleda, da so Kranjčani končno dobili stalno občinstvo, kar je res lepo zadoščenje zanje in nagrada za številne uspehe. Naj imajo vsaj publiko, če nimajo prostora, kjer bi lahko v redu trenirali. Kajti obstajajo odločni nameni nekaterih, da se kranjskemu Projektorju zaradi »višjih interesov« odpove uporaba prenovljene zgornje telovadnice v I. gimnaziji, ki so jo uporabljali skozi 4 leta.

Telovadba v Medvodah

Kljub pomanjkanju vodnikov, ki so odšli na orožne vaje, je uspelo TVD »Partizan« v zadnjem času zelo razširiti telovadbo. Vzrok temu je v pred vsem v tem, ker je društvo »topilo« v stik s starši na roditeljskem sestanku v gimnaziji, kjer so staršem razložili pomen in korist telovadbe.

Kot sem povzel iz razgovora s tajnikom društva, tov. Lukanovičem, misli društvo v kolikor organizirati tedenski tečaj orodne telovadbe, ki ga bo vodil okr. inštruktor tov. Milan Zitko. Zanimanje za tečaj je med mladino v Medvodah zelo veliko. Tečaj bo organiziran predvsem zaradi dviga orodne telovadbe.

»Posebno važno je,« je dejal tov. Lukanovič, »da nam je uspelo pritegniti k redni vadbi precejšnje število novih članov — pionirjev. K temu so deloma pripomogli tudi izredne snazni in higienični prostori telovadnega doma in priljubljenost vodnikov, katerim skrbne matrice lahko zaupajo svoje malčke.«

Poleg drugih prostorov ima telovadni dom tudi lepo urejeno klubsko sobo, v kateri je radio, miza za namizni tenis, šah in razne revije ter časopisi. Na koncu je omenil tov. tajnik tudi požrtvovalnost mladih vodnikov, ki dostojno zamenjujejo svoje starejše tovariše, ki so na orožnih vajah in nesebično vzgajajo nov rod telovadcev v Medvodah.

Iz Kamnika

Zunanost poslopja okrajnega sodišča je končno renovirana, pa tudi glavna dela v notranjosti gredo h koncu. Vhod je zdaj iz Medvedove ulice.

V planinski dom na Kamniškem sedlu, ki je bil letošnjo jesen povečan, so vlomili neznanji vlomilci in odnesli posteljno opremo v vrednosti 30.000 dinarjev. Podoben vlom je že lani oškodoval PD Kamnik za znaten znesek.

Ljudska univerza bo začela obratovati ta teden z jezikovnimi tečaji, ki bodo v gimnaziji.

Iz Trziča

Ze dolgo tečejo priprave za lepo proslavitev desetega rojstnega dne naše jugoslovanske republike. V soboto zvečer bo v Cankarjevi dvorani na Skali v Trziču slavnostna akademija, pri kateri bodo sodelovali moški in mešani pevski zbor in orkester »Svobode« ter telesno-vzgojno društvo »Partizan«.

Naslednji dan dopolne bo svečana seja Ljudskega odbora mestne občine in krajevnega sindikalnega vodstva, po kateri bo »Svoboda« uradno izročena ključ lepe nove sindikalne dvorane v Trziču. Ob tej priliki bo nastopil pevski zbor in godba na pihala. Zvečer bo v novi dvorani premiera Bevkove profitašistične igre »Kajns«, ponovitev pa bo v ponedeljek.

Iz Naklega

Množične organizacije v Naklem se pripravljajo, da dostojno proslavijo naš državni praznik 29. november — ob letošnji 10. obletnici ustanovitve nove Jugoslavije. V nedeljo, 29. nov. t. l. bo v Prosvetnem domu v Naklem proslava Dneva republike, na katerem bo govor, pevške točke, deklamacije, recitacije in simbolične vaje. Po proslavi bo prosta zabava s plesom in šaljivimi točkami. Z dobričkom te prireditve bodo množične organizacije Nakla krile stroške pri ureditvi prostora množičnih organizacij in ljudske knjižnice, ki bo v kratkem odprta v novem Zadrudnem domu.

Iz Radovljice

Dne 15. novembra je bil v Radovljici sestanek članov Zveze vojaških vojni invalidov iz občine Radovljica. Invalidi so se pogovorili o najvažnejših domačih novicah, predvsem o volitvah, in o splošni politični situaciji.

Na sestanku so govorili tudi o štipendijah za otroke padlih borcev, o naročilu kurirja za invalide, o prekvalifikaciji vojaških vojni invalidov itd. Sprejeli so sklep, da se bo občinski odbor ZVVI Radovljica pozanimal za učne uspehe vojnihih sirot, ki obiskujejo gimnazijo. Člani odbora se bodo udeležili prvega roditeljskega sestanka ter se bodo glede dijakov posvetovali z njihovimi profesorji.

Iz Lesc

»Svoboda« v Lescah je z velikim uspehom uprizorila »Pesem s ceste«. Udeležba je v nedeljo, 15. novembra dosegla rekordno število. Škoda, da društvo nima primerne gledališke dvorane, ker pereče vprašanje kulturnega doma v Lescah zavira delo »Svobode«.

Društvo se je odločilo, da obišče vojake JLA na Primorskem, predvsem one edince, v katerih služijo fantje iz radovljiškega okraja. Razvedrili jih bodo z delom »Pesem s ceste« in tako ponovno dokazali povezanost vsega prebivalstva s svojo armado.

Iz Tuhinjske doline

Iz vrtine na Smoletovem travniku v Potoku se kadi. Z vrtnalnim strojem so prišli v globino 6 metrov, kjer so zadelo na trdo skalo. Voda je v tej globini topla 28° C. Kakor je videti, bomo v Tuhinjski dolini res imeli toplice, ker je verjetno, da bo pri nadaljnjem vrtnanju voda še toplejša.

Smrtno se je ponesrečil pri kolesarski nezgodi 21-letni Lojze Pibernik iz Laz.

S sodišča

Karl Kunst iz Trziča je bil poslovođa gostinskega obrata pri Krvinu nad Trzičem. Svoje dolžnosti poslovođa ni razumel pravilno. Predvsem ni znal ločiti tuje lastnine od svoje. Od aprila pa do septembra letos je sam ali pa v družbi prijateljev večkrat pil in jedel, kar je šlo seveda vse na račun obrata. Obračun prometa za ta čas je pokazal 40.873 din primanjkljaja. Na sodišču je Kunst odkrito priznal svojo zmotu in navedel, da ga je do tega privedla v glavnem lahkomišelnost, ker je mislil, da je odvedel zadostne zneske denarja, ki bodo lahko krili obremenitve za prejete jedadče in pijače v gostilni. Obsojen je bil na 6 mesecev zapora, poleg tega pa mora gostinskemu podjetju »Zelenica« povrniti prizadejano škodo.

Ivanka Strmšek je doma iz Ljutomera. Enkrat je bila že predkaznovana, toda prestana kazen je ni spametovala. Nekaj časa je službovala kot knjigovodkinja v KZ Selca. Tam, kjer je stanovala, je na škodo stanodajalke vzela nekaj oblike in perila v skupni vrednosti 18.000 dinarjev. Te predmete so našli pri njej še ob aretaciji. Kot knjigovodkinja si je napisala tudi lažno potrdilo o času zaposlitve pri KZ Selca z namenom, da bi ga uporabila za dokaz delovne dobe. Potrdilo je opremila z žigom KZ in ponaredila podpis predsednika KZ. Zaradi teh dejanj so jo pripravili organi Ljudske milice Zeleznički, katerim je v noči od 5. do 6. avgusta hotela pobegniti sko-

zi okno. Pri padcu si je zlomila desno roko in pri tem tako oškodovala živce, da ima roko od zapestja dalje omrtničeno. Toda vse to ji še ni bilo dovolj. Komaj je bila na prostosti, se je že spustila na pot novih pustolovščin in kriminala. Dne 28. septembra 1953 je iz okrajne pošte Kranj telefonirala na pošto v Preddvor in javila tamkajšnji upravnici, da pride naslednji dan po nalogo okrajne pošte Kranj na prakso v Preddvor. Upravnica je verjela in, ko se je naslednji dan zglasila, jo je začela uvajati k delu. Ko pa se je upravnica za hip odstranila iz poštnega prostora, je Strmškova takoj skočila k blagajni in vzela iz nje 8.000 dinarjev. Po dopoldanskem delu pa se je upravnici zopet nalažala, da mora v Kranj po razne svoje stvari, katere ima še tam, in pod pretvezo tega izgovora je izginila iz Preddvora. Čez dober teden je isto poskušala v Smledniku, samo da je telefonirala iz Ljubljane. Vendar ji tukaj goljufija ni uspela, ker je bila upravnica bolj previdna in je zahtevala od nje dekret, tega pa Strmškova ni imela in je šla, rekoč, da se vrne čez dva dni z dekretom, česar pa seveda ni napravila. Kmalu po tem so jo aretirali. Vsa svoja dejanja je Strmškova priznala, bila pa so ji tudi neposredno dokazana s pričami. Za vse to je bila kaznovana na 7 mesecev zapora, prav tako pa mora povrniti upravnici pošte v Preddvoru 8000 dinarjev.

OBJAVE • SPOREDI • OGLASI

DEZURNA SLUŽBA

Dežurna zdravniška služba v območju ljudskega občinskega odbora mestne občine Jesenice od 27. novembra do 4. decembra: Dr. Milan Ceh, Titova 4, Jesenice. — Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče, Kranj
Sobota, 29. novembra ob 20. uri — Zemljan: »Odločitev«, red A in izven.

Nedelja, 29. novembra ob 15. uri — Zemljan: »Odločitev«, slavnostna predstava v počastitev dneva Republike — izven.

Nedelja, 29. novembra ob 19. uri telovadna akademija TVD Partizana v počastitev Dneva republike.

Torek, 1. decembra ob 17. uri — Zemljan: »Odločitev«, zaključna predstava za gimnazijo Trzič.

Ob 20. uri — Zemljan: »Odločitev«, izven.
Obe predstavi: gostovanje v Trziču. Predprodaja vstopnic od sobote 28. novembra dalje v Državni založbi in dve uri pred predstavo pri gledališki blagajni.

Sreda, 2. decembra ob 20. uri — Koncert oskrbovancev doma slepih iz Škofje Loke — Izven.

Četrtek, 3. decembra ob 17. uri — Zemljan: »Odločitev« — zaključna predstava za gimnazijo Škofja Loka.
Ob 20. uri — Zemljan: »Odločitev«, izven.

Obe predstavi: gostovanje v Škofji Loki v KINU »Prečilec« na Trati. Predprodaja vstopnic od ponedeljka 30. novembra dalje na postaji Škofja Loka in dve uri pred predstavo pri gledališki blagajni.

KINO

Kino Storžič, Kranj: predvaja od 26. do 29. nov. ameriški film »Sužnja preteklosti«. Predstave v četrtek in petek ob 15.45, 18. in 20.15 uri, v soboto samo ob 16. uri, v nedeljo ob 14.30, 16.40, 18.50 in 21. uri. Matineji v nedeljo ob 8.30 uri »Pohod v džunglo«, ob 10. uri »Sužnja preteklosti«. V ponedeljek, 30. novembra angl. film »Trenutek obupa«. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Matineji ob 8.30 uri »Trenutek obupa«, ob 10. uri »Tajinstveni profesor«. Od 1. do 6. decembra švedski film »Plesala je eno samo poltetje«.

Kino »Svoboda«, Stražišče — Kranj: 26., 28. in 29. novembra ameriški film »Pohod v džunglo«. Predstave v četrtek ob 20. uri, v soboto ob 18. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri »Sužnja preteklosti«. Matineja v nedeljo ob 10. uri »Tajinstveni profesor«. Predstave ob 16., 18. in 20. uri. Matineja ob 10. uri »Trenutek obupa«.

Kino Zadrudnik, Primskovo — Kranj: 27., 28. in 29. novembra angleški film »Tajinstveni profesor«. Predstave v petek ob 19. uri, v soboto ob 21. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri. V ponedeljek, 30. novembra ameriški film »Sužnja preteklosti«. — Predstave ob 15., 17. in 19. uri.

Kino »Triglav« — Cerklje: v soboto, 28. novembra ameriški film »Sužnja preteklosti«. Predstava ob 19. uri. V nedeljo, 29. novembra angleški film »Trenutek obupa«. Predstave ob 15., 17. in 19. uri. Matineji v nedeljo, 29. novembra ob 9. in 11. uri jugoslov. film »Carobni meč«, 30. novembra amer. film »Pohod v džunglo«. Predstave ob 15., 17. in 19. uri.

Mestni kino Kamnik: Od 25. do 29. novembra nemški film »Niki«. Od 30. novembra do 2. decembra ameriški film »Festival Charlieja Chaplina«.

Mestni kino Domžale: od 27. do 29. novembra francoski film »Frizer za dame«. 2. in 3. decembra angleški film »Hitrejši od zvoka«. Predstave v sredo in soboto ob 19. in 20. uri, v četrtek in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

Kino »Radio« Jesenice: Od 25. do 27. novembra ameriški glasb. film »Rapsodija otožnosti«. Od 28. novembra do 1. decembra jugoslovanski film »Nevihta«. 2. in 3. decembra italijanski film »Zidovi Malapage«. Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldne ob 10. uri matineja.

Kino »Plavž«, Jesenice: Od 25. do 27. novembra ameriški film »Smrt trgovskega potnika«. Od 28. novembra do 1. decembra ameriški barvni film »Onstran Missourija«. Od 2. do 4. decembra francoski film »Pariz poje«. Predstave ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, dopoldne ob 10. uri matineja.

Kino Javornik-Koroška Bela: Od 27. do 29. novembra ameriški barvni film »Neptunova hči«.

MALI OGLASI

Tovariša, ki je bil 19. X. 1953 priča prometni nezgodi v Kranju, na Blejski cesti pred kamnoseškim obratom (trokolo), prosim, da mi sporoči svoj naslov. Marijan Sterle, Huje 75.

Dobro nagrado dam tistemu, ki preskrbi večjo prazno sobo po možnosti s kuhinjo v Kranju ali bližnji okolici. Ponudbe na upravo pod 7.000.

Singer šivalni stroj, pogrezljiv, prodam. Naslov v upravi lista.

Prodajam vitel (gepelj), dobro ohranjen. Naslov v upravi lista. Izgubljeno moško uro 21. nov. na poti Kranj—Senčur—Veselo—vo oddati proti nagradi v upravo lista.

Novo moderno šperano spalnico prodam. Naslov v upravi lista.

Ugodno prodajam kompletno smučarsko obleko, malo rabljeno. Naslov v upravi lista. Stalno zaposlitev išče pridna in poštena gospodinja pomočnica. Ponudbe na upravo pod »Vestna«.

OBJAVA

Telesnovzgojno društvo »Partizan« — Kranj priredi 29. nov. 1953 ob 19. uri v Prešernovem gledališču v počastitev 10. obletnice II. zasedanja AVNOJ telovadno akademijo. Sodelujejo vsi oddelki s prostimi vajami, plesi, talno gimnastiko in vajami na orodju. — Ljubitelji telovadbe, pridite in pogledite!

Vstopnina 40, 30, 20 in stojšče 10 dinarjev. — Predprodaja vstopnic v Ljudski knjižnici na Titovem trgu.

Tabela gorenjskega nogomet. prvenstva

Jesenski del nogometnega prvenstva Gorenjske 1953/54 je končan

Na podlagi doseženih rezultatov so društva zasedla sledeča mesta:									
Projektor	7	7	0	0	37:10	14			
Ljubelj	7	5	0	2	40:12	10			
Ločan	7	5	0	2	25:14	10			
Prešeren	7	5	0	2	24:14	10			
Bled	7	3	0	4	14:21	6			
Hrušica	7	1	1	5	13:29	3			
Železniki	7	1	0	6	11:31	2			
Gumar	7	0	1	6	4:40	1			

Keramično kemična industrija

„KERAMIKA“ KAMNIK
gospodinjska in dekorativna keramika

„KREMEN“, DOMŽALE - MORAVČE
livarski peski in tlačilna masa

„PEČ“, MENGES
sobne in kmečke peči, kamini,
obložne ploščice

„TOBI“, IHAN
mleti kaolin in kalcit
ter zidne barve

„MILARNA“, KAMNIK

Kamnik

ČESTITA
OB
DNEVU
REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

DELOVNI KOLEKTIV

Tovarne sanitetnega materiala Domžale

POŠILJA BORBENE POZDRAVE

Z A 29. NOVEMBER

PRAZNIK NAŠIH NARODOV

KJER SO NAŠE ŽRTVE — TAM SO NAŠE MEJE!

ISKRENO ČESTITAMO
VSEM DELOVNIM LJUDEM
K NAŠEMU NAJVEČJEMU PRAZNIKU
29. NOVEMBRU
DELOVNI KOLEKTIV

„TOKO“ - Domžale

TOVARNA LAKOV (preje Marx)

Domžale

priporoča svoje kvalitetne izdelke BIFAX barve,
emajle ALBA, LUMAL in PESAROL, nitrolake in
emajle, barve za usnje, pasto WIX-WAX, itd.
Vsem delovnim kolektivom čestitamo k
DNEVU REPUBLIKE

Čestitke k Dnevu Republike

TOVARNA GLASBIL
Mengeš

Delovni kolektiv občinske

MESARIJE

V MEDVODAH

čestita ob 29. novembru

KAMNIK

ČESTITA VSEM SVOJIM ODJE-
MALCEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM OB
PRAZNIKU ROJSTVA REPUBLIKE

Občinski ljudski odbor Mengeš

IN

komunalno gospodarstvo Mengeš

ČESTITATA DELOVNEMU LJUDSTVU
K 10-LETNICI NOVE JUGOSLAVIJE

Delovni kolektiv

Kemične tovarne Domžale

čestita vsem odjemalcem,
dobaviteljem in vsem delovnim ljudem
K PRAZNIKU 29. NOVEMBRU
ter jim istočasno
želi mnogo uspehov v nadaljnji borbi
za graditev socializma

Vsem odjemalcem,
dobaviteljem in delovnim ljudem
čestitamo k prazniku
REPUBLIKE 29. NOVEMBRU

TESARSKO PODJETJE OZZ
LJUBLJANA-OKOLICA
MOSTE PRI KOMENDI

Kmetijska zadruga in kmečka delovna zadruga

V KOMENDI

ISKRENO ČESTITATA VSEM SVOJIM ČLANOM,
POTROŠNIKOM
IN DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE
K DNEVU REPUBLIKE

KMETIJSKA ZADRUGA KAMNIK

ČESTITA VSEM KMETOM,
ZADRUŽNIKOM
K VSELJUDSKEMU
PRAZNIKU
29. NOVEMBRU

Tovarna kovanega orodja Kamnik

POSILJA
OB
DNEVU REPUBLIKE
SVOJE
BORBENE POZDRAVE
VSEM
DELOVNIM LJUDEM

Lesna industrija

Domžale

se pridružuje
čestitkam vseh delovnih kolektivov
K DNEVU REPUBLIKE

Mestna komunalna ustanova

Kamnik

z obrati
„PREVOZNIŠTVO“ „ŽAGA“ „KAMNOLOM“

iskreno čestita
k našemu revolucionarnemu prazniku
29. NOVEMBRU

**Ljudski odbor mestne
občine Kranj**

Mestni odbor ZKS

Mestni odbor SZDL

in ostale množične organizacije

*čestitajo vsemu delovnemu ljudstvu Kranja in vse naše
socialistične domovine ob Dnevu rojstva Nove Jugoslavije*

**Strnjeni z našim vodstvom odklanjamo sleherno mešetarjenje z našo
zemljo - Z našo krvjo prepojena zemlja je nedotakljiva!**

**Z elektrifikacijo
v socializem!**

ZA PRAZNIK REPUBLIKE

čestitamo vsem
odjemalcem in se priporočamo

„Elektro Kranj“ v Kranju

Gostinsko podjetje

Hotel „Evropa“

s svojimi obrati

KOLODVORSKA OKREPČEVALNICA

BIFE „KOSTANJEVICA“ in

BIFE STARC

čestitajo k narodnemu prazniku

29. NOVEMBRU

in se vsem cenjenim gostom

toplo priporočajo

DELOVNI KOLEKTIV

**KLJUČAVNIČARSTVO-TEHTNICA
KRANJ**

POŠILJA VSEM DELOVNIM LJUDEM

PLAMTEČE POZDRAVE

K PRAZNIKU REPUBLIKE

Okrajni zavod

ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE KRANJ

ČESTITA VSEM ZAVAROVANECM

IN UPOKOJENCEM OKRAJA KRANJ

K 29. NOVEMBRU

VSEM POTROŠNIKOM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM
K 10-LETNEMU JUBILEJU NOVE JUGOSLAVIJE

TRGOVSKO PODJETJE

Kurivo

Ljudski odbor mestne občine Jesenice

ČESTITA
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM

ob 10-letnici socialistične Jugoslavije

IN BORBE
ZA NAŠO GOSPODARSKO NEODVISNOST
IN IZGRADNJO SOCIALIZMA

RESTAVRACIJA „Kazina“ - Jesenice

Prvovrstna hrana in pijače — Postrežba najsolidnejša in poceni
Vsako soboto in nedeljo ples — Obiščite nas ne bo vam žal

NAJ ŽIVI PRAZNIK LJUDSKE REVOLUCIJE!

DRŽAVNO OBRTNO PODJETJE Autoservis - Jesenice

čestita delovnim kolektivom in vsemu ljudstvu k pomembnemu državnemu prazniku. — Naj živi 29. november!

MESTNO KROJAŠTVO „KROJ“ - Jesenice

čestita ob 29. novembru — prazniku naše revolucije vsem odjemalcem in delovnim kolektivom.

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO JESENICE

OB DNEVU REPUBLIKE
našim odjemalcem
mnogo delovnih uspehov

nudi
svojim odjemalcem
raznovrstno
GALANTERIJSKO,
ŠPECERIJSKO
in TEKSTILNO BLAGO,
OBUTEV IN POHIŠTVO

GRADIS

gradilišče - Jesenice

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM VSEH
DELOVNIH KOLEKTIVOV

k DNEVU REPUBLIKE

Ob desetletnici zgodovinske obletnice II. zasedanja AVNOJ-a

se delovni kolektiv ŽELEZARNE JESENICE spominja skupno z vsemi delovnimi ljudmi naše socialistične domovine vseh težkih borb in naporov, ki smo jih pod vodstvom ZKJ in tov. Tita izvajali od dni splošne ljudske vstaje v narodno-osvobodilni vojni, od začetkov obnove in graditve socializma do prevzema gospodarskih podjetij v upravo delovnih kolektivov, se spominja vse težke, a slavne poti naše socialistične revolucije, ki smo jo prehodili do začetkov našega lepšega življenja, katerega prve sadove že uživamo. Prav zaradi tega se ne bojimo nobenih groženj, s katerimi nas hočejo ovirati na naši poti, najmanj pa fašističnih zahtev do našega nacionalnega ozemlja ob slovenskem Jadranu. Geslo, ki nas je združevalo vsa leta našega boja v borbi proti fašizmu in imperializmu „TUJEGA NOČEMO, SVOJEGA NE DAMO“ nas druži tudi v teh dneh, ko italijanski imperializem zopet steza svoje grabežljive prste po naši s krvjo prepojeni slovenski zemlji.

Delovni kolektiv

JESENIŠKE ŽELEZARNE

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR OKRAJNI KOMITE ZKS

Socialistična zveza delovnega ljudstva
in ostale množične organizacije

LJUBLJANA -
OKOLICA

ČESTITAJO VSEMU DELOVNEMU
LJUDSTVU LJUBLJANSKEGA OKO-
LIŠKEGA OKRAJA IN VSE NAŠE
SOCIALISTIČNE DOMOVINE OB 10-
LETNEM JUBILEJU ROJSTVA NOVE
JUGOSLAVIJE.

S T I T O M V S O C I A L I Z E M !

DELOVNI KOLEKTIV

RUDNIKA KAOLINA

ČRNA PRI KAMNIKU

ISKRENO

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM

K DNEVU REPUBLIKE

TER SE TOPLO PRIPOROČA

OB 10-LETNICI

USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE

K DNEVU REPUBLIKE

ČESTITA

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU

ZA NJIHOVE USPEHE PRI IZGRADNJI

SOCIALISTIČNE DOMOVINE

Delovni kolektiv

Titan Kamnik

SE PRIPOROČA VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM IN JIM ČESTITA

Dan rojstva Republike

DELOVNI KOLEKTIV

INDUPLATI

Jarše pri Domžalah

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM
OB DRŽAVNEM PRAZNIKU 29. NOVEMBRU

DELOVNI KOLEKTIV

Tovarne „Svilanit“ v Kamniku

IZDELUJEMO KRAVATE, ŠALE,
MODNE KMEČKE RUTE TER FROTIR
VSEH VRST IN ODLIČNE KAKOVOSTI
SE PRIPOROČAMO

PAPIRNICI Količevo

ČESTITA K VSELJUDSKEMU PRAZNIKU NAŠE

REVOLUCIJE

29. NOVEMBRU

VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM

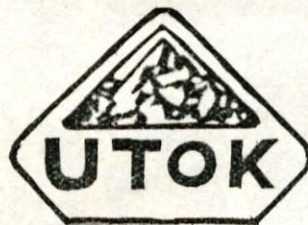
STRNJENI Z NAŠIM VODSTVOM ODKLANJAMO

SLEHERNO MEŠETARENJE Z NAŠO ZEMLJO!

DELOVNI KOLEKTIV

Tovarne usnja

V KAMNIKU

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM OB
DNEVU OBLETNICE NOVE JUGOSLAVIJE
ŽELEČ JIM PRI NADALJNI GRADITVI NASE
SOCIALISTIČNE DOMOVINE MNOGO USPEHOV

Gostinsko podjetje

„Planjava“ Kamnik

čestita vsem svojim obiskovalcem

K DNEVU REPUBLIKE — 29. NOVEMBER

VSEM DOBAVITELJEM, ODJEMALCEM IN
ZADRUŽNIKOM
ISKRENO ČESTITA

OB 29. NOVEMBRU

Lesno podjetje OZZ

LJUBLJANA - OKOLICA
V KAMNIKU

MESTNA KROJAČNICA KAMNIK

pošilja vsem iskren pozdrav ob 29. NOVEMBRU
Izdeluje splošne krojaške izdelke
PRIPOROČAMO SE

Okrajni ljudski odbor Radovljica

ČESTITA VSEMU PREBIVALSTVU OKRAJA K
10. OBLETNICI ROJSTVA FEDERATIVNE LJUD-
SKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE K DOSEŽENIM
USPEHOM V IZGRADNJI SOCIALIZMA!

BOLJ KOT KDAJKOLI POPREJ JE POTREBNA
NAŠA ENOTNOST, DA POKAŽEMO SOVRAŽNI-
KOM NAŠE DOMOVINE NAŠO MOČ, DA JIH
BO MINIL VSAK POHLEP PO NAŠI S KRVJO
PREPOJENI ZEMLJI. — TUJEGA NOČEMO —
SVOJEGA NE DAMO!

DELOVNI KOLEKTIV

TOVARNE VERIG

LESCE PRI BLEDU

ISKRENO ČESTITA K NAŠEMU NAJVEČJEMU PRAZNIKU

DNEVU REPUBLIKE

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM Z ŽELJO,

DA V NEZMANJŠANEM POLETU VZTRAJAMO

PRI GRADITVI SREČNE BODOČNOSTI

NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE

Okrajno mehanično podjetje v Radovljici

POŠILJA ISKRENE ČESTITKE
OB PRAZNIKU REPUBLIKE
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM

Izvršuje in popravlja
vsa mehanična,
strojnoključavničarska in finomehanična dela
ter je s 1. novembrom začelo tudi z galvanizacijo
kovinskih delov.

PRIPOROČAMO SE!

K PRAZNIKU DNEVA REPUBLIKE
ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM
DELOVNI KOLEKTIV

Tovarna čipk in vezenin
B L E D

Gozdno gospodarstvo Bled

Z GOZDNIMI UPRAVAMI
BOHINJSKA BISTRICA — POKLJUKA
JESENICE — RADOVLJICA

čestitajo vsem delovnim kolektivom Gorenjske
K DNEVU REPUBLIKE 29. NOVEMBRU
Življenje damo — Trsta ne!

Občinski ljudski odbor Begunje

z občinskimi podjetji:

Trgovina „PLANINCA“
Restavracija „BEGUNJŠČICA“
PREDILNICA
BRIVSKO FRIZERSKI SALON
KROJAŠTVO
ČEVLJARSTVO
in MESARIJA

čestitajo vsem delovnim ljudem
k našemu velikemu prazniku 29. novembru

Občinski ljudski odbor Podnart

čestita

vsem prebivalcem občine
k prazniku naše revolucije — 29. novembru
ter jim želi čimveč uspeha
pri gospodarskem in političnem napredku občine

Okrajna zadržna zveza Radovljica in „Zadružnik“ v Radovljici

ISKRENO ČESTITA
VSEM ZADRUŽNIKOM
K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

HOTEL
„Grajski dvor“
RADOVLJICA

s svojimi poslovalnicami „Triglav“ in okrepčeval-
nico čestita vsem cenjenim obiskovalcem k našemu
državnemu prazniku 29. novembru ter se pripo-
ročamo!

Kolektiv tovarne vijakov in žebeljv

PLAMEN KROPA

ŽELI ZA NAŠ PRAZNIK REPUBLIKE 29. NOVEMBER
PRI GRADITVI SOCIALIZMA VSEMU DELOVNEMU
LJUDSTVU OBILO USPEHA

Iskrene čestitke
k Dnevu republike
RESTAVRACIJA

„Dobrča“
na Brezjah

TRGOVSKO PODJETJE

ŽELEZNINA
RADOVLJICA

čestita
vsem svojim odjemalcem
in delovnim kolektivom
K PRAZNIKU REPUBLIKE

Delovni kolektiv

Tovarne celuloze
in pinofana

GORIČANE, p. MEDVODE

čestita
vsem delovnim ljudem
za praznik republike

Kolektiv
Zadružnega
kina
Medvode

čestita
vsemu delovnemu
ljudstvu
k prazniku
Dneva republike!

DELOVNI
KOLEKTIV

DOZ

PODRUŽNICA V KRANJU
SKUPNO Z ZASTOPNIKI

ČESTITA
VSEM ZAVAROVANECM
IN DELOVNIM KOLEKTIVOM

K 29. NOVEMBRU

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN
VSEM NAŠIM ODJEMALCEM, ŽELI
VELIKO USPEHA
K PRAZNIKU REPUBLIKE
DELOVNI KOLEKTIV

Elektrotehničnega podjetja Kranj

K PRAZNIKU
DNEVA REPUBLIKE
ČESTITA
VSEM CENJENIM ODJEMALCEM
IN OSTALIM
POSLOVNIM PRIJATELJEM
TRGOVSKO PODJETJE
NA VELIKO

*Kakea
Kranj*

ROMUNALA

DIREKCIJA KOMUNALNE

DEJAVNOSTI

MESTA KRANJA

•
ČESTITA

OB

DNEVU REPUBLIKE

Industrija bombažnih izdelkov Kranj

VSEM
DELOVNIM LJUDEM
NAŠE
SOCIALISTIČNE DOMOVINE
OB
ZGODOVINSKEM PRAZNIKU
29. NOVEMBRU
NAŠ BORBENI POZDRAV

VSEM
CENJENIM POTROŠNIKOM
IN OSTALIM
POSLOVNIM PRIJATELJEM
ČESTITA
ZA PRAZNIK 29. NOVEMBRA

TRGOVSKO PODJETJE

*Dreskrba
Kranj*

DELOVNI KOLEKTIV

KLASJE KRANJ

•
ČESTITA

K DNEVU REPUBLIKE

VSEM

DELOVNIM LJUDEM

Trgovsko podjetje

„Sadje“ - Kranj

ČESTITA
VSEM SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM
K PRAZNIKU
REPUBLIKE 29. NOVEMBRU

VSEM ODJEMALCEM
IN DELOVNIM LJUDEM
ČESTITA
K DNEVU REPUBLIKE

Žimarska zadruga

r. z. o. j.

Kranj - Stražišče

Delovni kolektiv „Gradisa IMM“

čestita delovnim kolektivom
in vsemu ljudstvu
k državnemu prazniku
NAJ ŽIVI 29. NOVEMBER!

LESNI OBRAT ŠKOFJA LOKA

Mesarsko podjetje OZZ Kranj sedež Naklo

se priporoča, vsem svojim odjemalcem
in dobaviteljem ter jim čestita
K DNEVU REPUBLIKE

INVALIDSKO PODJETJE „PUŠKARNA“ - KRANJ

čestita
ob prazniku republike 29. novembru
vsem odjemalcem in delovnemu ljudstvu
naše domovine

KOLEKTIV

Trgovskega podjetja Medvode

ČESTITA
K DNEVU REPUBLIKE 29. NOVEMBRU
TER SE ŠE V NADALJE PRIPOROČA

CENJENIM POTROŠNIKOM

Mestno čevljarsko podjetje Kamnik

čestita
vsem svojim odjemalcem
k rojstvu Dneva republike
kakor vsemu
delovnemu ljudstvu
Titove Jugoslavije

POZDRAVLJAMO PRAZNIK
DELOVNEGA LJUDSTVA
DAN REPUBLIKE

Gostinsko podjetje „Gaštej“ - Kranj

GOSTINSKO PODJETJE
gostilna pri „PETRČKU“
K R A N J

ČESTITA
VSEM LJUDEM
K DNEVU REPUBLIKE

DELOVNI KOLEKTIV

Kemične tovarne - Podnart

ČESTITA OB
DNEVU REPUBLIKE
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
K DOSEŽENIM USPEHOM

Državna gospodarska podjetja iz Žirov:

Čevljarstvo „METKA“ — Žiri
Remont „GRADNJE“ — Žiri
SPLOŠNO KLEPARSTVO IN MEHANIČNA DELAVNICA
Žiri
PEKARIJA — Žiri
KAMNOLOM — Žiri
KINO — Žiri in GOSTINSTVO — Žiri

čestitajo vsemu delovnemu ljudstvu k
prazniku Dneva republike 29. novembru

KMETIJSKA ZADRUGA V ŽIREH

čestita vsem zadrurnim članom
in ostalim kmetovalcem
k prazniku republike 29. novembru

Trgovsko podjetje Žiri

čestita vsem kolektivom
OB 10. OBLETNICI USTANOVITVE REPUBLIKE

Občinski ljudski odbor - Naklo

čestita OB DNEVU REPUBLIKE
vsem delovnim ljudem!

KOLEKTIV MESARSKEGA PODJETJA OZZ KRANJ

sedež
ŠKOFJA LOKA čestita ob Dnevu republike!

VSEM ČLANOM NAŠEGA KOLEKTIVA IN DRU-
GIH DELOVNIH KOLEKTIVOV, VSEM ODJE-
MALCEM IN OSTALIM POSLOVNIM PRIJATE-
LJEM ČESTITA ZA PRAZNIK 29. NOVEMBRA

ŽIRI

Članom in ostalim kmetovalcem
iskren pozdrav
ob Dnevu republike

Kmetijska zadruga - Zminec

Zadrušnikom
in vsem delovnim kmetom
iskrene čestitke
k prazniku republike

Kmetijska zadruga **Hotavlje**

DELOVNI KOLEKTIV
LESNO INDUSTRIJSKEGA PODJETJA

Jelovica

Škofja Loka

POŠILJA

OB DESETLETNICI USTANOVITVE

NOVE JUGOSLAVIJE

SVOJE BORBENE POZDRAVE

IN ČESTITKE

Tam kjer so Slovenci,
tam so naše meje! —
Trst je naš
in tak ostane!

VSEM KOLEKTIVOM IN LJUDSTVU

NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE

Občinski ljudski odbor

POLJANE

pošilja vsem občanom
in volivcem
ob prazniku republike
plamteč pozdrav!

KOLEKTIV Mizarskega podjetja

ZIRI

čestita
ob Dnevu republike

Izdelujemo stavbna
in pohištvena dela
ter se priporočamo za naročila

OB VSEDRŽAVNEM PRAZNIKU
DNEVU REPUBLIKE
POŠILJAMO NAŠE ISKRENE ČESTITKE
VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU
DELOVNI KOLEKTIV

**Mlinskega
podjetja**

ŠKOFJA LOKA

Kmetijska zadruga Trata-Koledvor pri Škofiji Loki

ČESTITA
K DNEVU REPUBLIKE
VSEM ČLANOM IN KMETOVALCEM
TER JIM ŽELI
ŠE POLNO DELOVNIH USPEHOV

Remontno-obrtno podjetje Škofja Loka

izvršuje: vsa gradbena,
elektroinštalaterska
in sobopleskarska dela
ter ima lastni kamnolom
(kamen za oblogo stavb)
Toplo se priporočamo!
Istočasno čestitamo
k Dnevu republike

Okrajni ljudski odbor Kranj

čestita

ob 10-letnem jubileju rojstva Nove Jugoslavije
prebivalstvu okraja Kranj k uspehom, doseženim v izgradnji socializma

Vse za dobrobit naše lepe domovine!

OB NAJVEČJEM PRAZNIKU NAŠE
SVOBODNE SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE,
ISKRENO ČESTITAMO
VSEM DRŽAVLJANOM FLRJ

DELOVNI KOLEKTIV

**Bombažne
predilnice in tkalnice**
Tržič

Ob revolucionarnem prazniku naših narodov

29. NOVEMBRU

iskreno čestita vsem občanom in delovnim ljudem

Občinski ljudski odbor

ŠENČUR

Vsem zadržnikom in ostalim kmetovalcem

čestita

K DNEVU REPUBLIKE

**Kmetijska zadruga
Cerklje**

KUPUJTE PRIZNANE IZDELKE
Tržiške tovarne kes in srpov v Tržiču

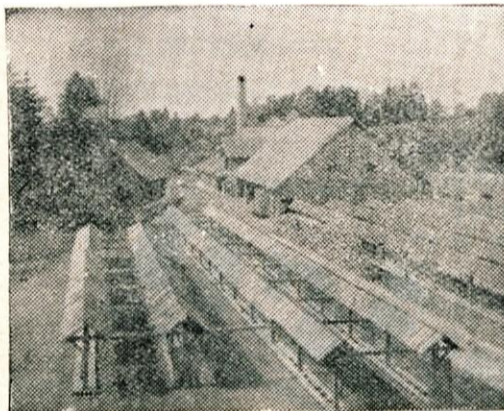
K DNEVU REPUBLIKE
ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM

ROKE PROČ OD NAŠE ZEMLJE!

Državno gospodarsko podjetje

Odeja SKOFJA LOKA

čestita vsem delovnim kolektivom
OB 10-LETNICI USTANOVITVE REPUBLIKE

DELOVNI KOLEKTIV

Opekarnice Češnjek
v Češnjeku p. Cerklje

POŠILJA BORBENE POZDRAVE OB 10-LETNICI USTANOVITVE
SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

NAJ ŽIVI REVOLUCIONARNI 29. NOVEMBER!

Občinski ljudski odbor Cerklje

ČESTITA VSEM DRŽAVLJANOM

K NAŠEMU VELIKEMU PRAZNIKU

29. novembu

Vsem odjemalcem,
dobaviteljem in vsemu delovnemu ljudstvu
po naši domovini
čestita
K DNEVU REPUBLIKE

Delovni kolektiv

Gorenjske predilnice
Škofja Loka

**Kmetijska
zadruga
Zalog**

ČESTITA
VSEM DELOVNIM LJUDEM
K DNEVU REPUBLIKE!

**Občinska
podjetja
Cerklje
na Gorenjskem**

ISKRENO ČESTITAJO
K PRAZNIKU
DNEVA REPUBLIKE

Želimo vsem cenjenim odjemalcem,
ter delovnim kolektivom za

29. NOVEMBER

praznik naših narodov

mного uspehov v
naporih za izgradnjo
naše svetle bodočnosti

Tovarna tiskanega blaga

»TISKANINA« - KRANJ

Vsem delovnim
ljudem
ob 10. OBLETNICI
ROJSTVA FLRJ
naše plamteče
pozdrave

Kinematografsko
podjetje
Kranj

OB DNEVU
REPUBLIKE

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM

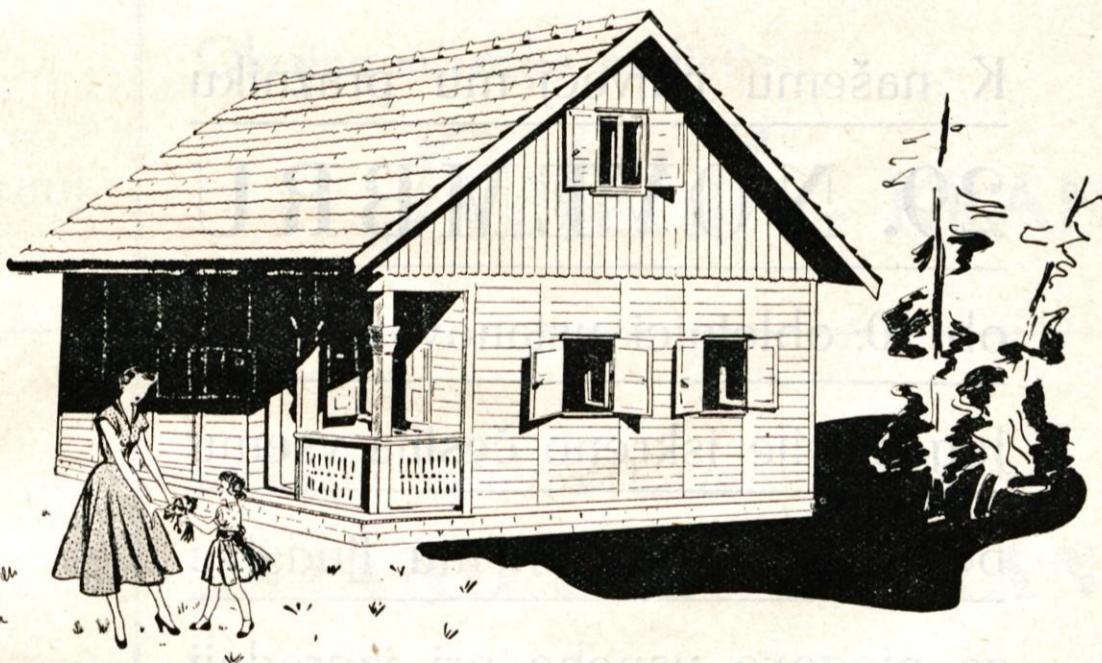
JUGOSLAVIJE IN VSEM NAŠIM

ODJEMALCEM TER SE PRIPOROČAMO

ZA NADALJNJA NAROČILA

»ISKRA« tovarna za elektrotehniko finomehaniko KRANJ

*V imenu vseh obratov
in gozdnih manipulacij
čestita k prazniku Republike
delovnemu ljudstvu*

Lesno industrijsko podjetje Kranj

*Danes ko so ogroženi naši interesi in naša s krvjo prepojena zemlja,
se častno obvezujemo, da bomo trdno stali na braniku naših pravic skupno
z vsem delovnim ljudstvom Jugoslavije. Življenja damo - Trsta ne!*

Ob 10. letnici
rojstva
nove

Jugoslavije

čestitamo

vsem

odjemalcem

in

delovnim

kolektivom

Kmetijska zadruga

z. o. j. **Češnjica**

K PRAZNIKU REPUBLIKE

plamteč pozdrav vsem občanom

in volivcem

Občinski ljudski odbor
ŽELEZNIKI

Občinski ljudski odbor v Selcah

pošilja občanom in vsem delovnim ljudem ob Dnevu republike svoje borbene pozdrave!

Vsem delovnim kolektivom iskreno
čestita k prazniku republike

29. novembra

USNJARNA ŽELEZNIKI

Iskrene čestitke k DNEVU
REPUBLIKE!

Kmetijska zadruga

z o. j.

MARTINJ VRH- ŽELEZNIKI

trgovina z mešanim blagom,
kolarstvo - kovaške delavnice

Se priporoča

OB DESETLETNICI USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE vsem zadržnikom in ostalim kmetovalcem naše iskrene čestitke.

Kmetijska zadruga Selca

Vsem obiskovalcem, občanom in vsemu delovnemu ljudstvu plamteče čestitke za praznik republike.

Kino Železniki

OB DNEVU REPUBLIKE pošiljamo naše čestitke vsemu zadržništvu in ostalim kmetovalcem

Kmetijska zadruga
Naklo

K našemu največjemu prazniku

29. NOVEMBRU

ob 10. obletnici ustanovitve nove

Jugoslavije iskreno čestita vsemu

borbenemu delovnemu ljudstvu

za njegove uspehe pri izgradnji

naše socialistične domovine

DELOVNI KOLEKTIV

NIKO
ŽELEZNIKI

Strnjeni stojimo za Titom in terjamo pravico za naš Trst

K našemu največjemu prazniku 29. novembru iskreno čestitajo:

TRGOVSKO PODJETJE **„Vina“ - Kranj**

Iskrene čestitke vsem svojim odjemalcem in dobaviteljem

za vse državni praznik 29. november!

Zahtevamo pravico za naš Trst! Krivičnih meja ne priznavamo!

Prehrana
KRANJ

Mestna podjetja v Kranju **SOBOPLESK, STEKLARSTVO,
TAPETNIŠTVO in
BRIVSKO FRIZERSKI
SALON**

Se priporočamo

TOVARNA LOVSKIH PATRON
K R A N J

MESTNA
KLAVNICA
KRANJ

Obrtna nabavna in prodajna
zadruga z o. j. Kranj

Okrajno mizarsko podjetje

„Roleta“ - KRANJ

Slaščičarna - Kavarna
Kranj

Delovni kolektiv tovarne usnja

„STANDARD“ - KRANJ

MESTNO PREVOZNIŠTVO
K R A N J

Delovni kolektiv **Gozdnega
gospodarstva
Kranj**

z gozdnimi upravami

**Preddvor
v
Škofja Loka
Tržič**

 **GORENJSKA
TISKARNA KRANJ**

ČESTITA
OB 10. OBLETNICI
USTANOVITVE
NOVE JUGOSLAVIJE
VSEM
POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN ODJEMALCEM

Vse za dobrobit naše domovine!

tovarna gumijevih izdelkov Kranj

čestita vsem delovnim kolektivom in graditeljem socializma k

10. obletnici rojstva nove Jugoslavije

Poleg ostalih naših gumenih izdelkov priporočamo predvsem vsakovrstne gumene cevi z vložki, gumene športne artikle n. pr. ležalne blazine, nahrbtnike in drugo ter gumirano modno blago in svilo za ženske dežne plašče. — Naročite pravočasno, kajti v sezoni ne bomo imeli prostih zalog.

Obiščite tudi naše poslovalnice:

Kranj, Koroška cesta 11

Beograd, Knez Mihajlova 47

Zagreb, Gajeva 2/b

Sarajevo, Maršala Tita 60

Uprava in delovni kolektiv

Planike

pošilja ob Dnevu republike

Industrija obutve Kranj

borbene pozdrave vsemu

delovnemu ljudstvu Jugoslavije

Kranjsko gradbeno podjetje Kranj

iskreno čestita

k Dnevu republike

vsem delovnim kolektivom in naročnikom

Vsem cenjenim odjemalcem, dobaviteljem in združnim članom za 29. november naše iskrene čestitke

Trgovsko podjetje OZZ

K r a n j

K Dnevu republike

čestita vsemu borbenemu delovnemu ljudstvu Jugoslavije, delovni kolektiv

Tovarna obutve Tržič

Delavni kolektiv

Inteksa

Kranj

ČESTITA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM IN USTANOVAM K NAŠEMU NAJVEČJEMU PRAZNIKU 29. NOVEMBRU TER SE PRIPOROČAMO

Ob prazniku

Republike

čestitamo

vsem

gradbenim

delavcem

in ostalim

delovnim

ljudem

naše

socialistične

domovine

Splošno gradbeno podjetje

PROJEKT

KRANJ